

Az Idők Jelei

A KERESZTÉNY ADVENT KÖZÖSSÉG GYÜLEKEZETI LAPJA

2002/7-8.

Az Idők Jelei

megújulás és reformáció

A bizonyágtételek értéke
és jelentősége napjainkban 2

az idők jelei

Amerika ma
– egy amerikai adventista szemével . . . 5

vers

Reményik Sándor: Lámpagyújtogató 9

evangélizáció

Egynek sikerült 10

Afrika-misszió 11

az ige mellett

„Próbálja meg magát az ember...” 14

„Szenteljete böjtöt...!”
A böjtről szóló bibliai tanítás
– a késői eső idején 17

tájékoztató

A tanulmányi bizottság munkájáról 26

tapasztalat

A barátom volt 27

könyvajánló

Üzenet az ifjúságnak
Döntő bizonyíték 28

„Akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk,
futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el!” (Ésa. 40:31)

A bizonyágtételek értéke és jelentősége napjainkban

Ha bibliai alapon vizsgáljuk, meggyőződhetünk Ellen G. White szolgálatának mennyei eredetéről. Azonban nem elég elismernünk, hogy prófétai szolgálata Isten-től való, az írásaiban foglaltakat helyesen kell alkalmaznunk. Ezért foglalkozunk most közelebbről bizonyágtételeinek ihletettségével, értékelésével és alkalmazásával.

I. A BIZONYÁGTÉTELEK ÉS A BIBLIA

Egyenértékűek-e a bizonyágtételek a Szentírás kinyilatkoztatásaival?

Ellen G. White így hasonlítja össze írásait a Biblia bizonyágtételével: „Az emberek kevés figyelmet szenteltek a Bibliának, ezért az Úr adott egy kisebb világosságot, hogy a nagyobb világossághoz vezesse őket.” (Colporteur Ministry, 125. o.)

„A Szentírásban nem vagytok otthonosak. Ha a keresztény tökéletesség elérése utáni vágyakozással kutattátok volna a Bibliát, akkor a bizonyágtételekre nem lett volna szükségetek. Mivel azonban elmulasztottátok az Istentől ihletett Biblia igazságaival való megismerkedést, ezért Ő egyszerű, egyenes bizonyágtételekkel igyekszik benneteket elérni, és figyelmeteket a Szentírás szavaira irányítani.”

A bizonyágtételek tehát „kisebb világosság”, ezért nem alkalmazhatjuk ezeket a Biblia helyett.

Miért szükséges a bizonyágtételek ismerete, alkalmazása a Biblia mellett, különösen az utolsó időkben?

a) Olyan időszakokban, amikor a leginkább fenyegetett a hitehagyás veszélye, a legnagyobb szükség volt a prófétai útmutatásra, vezetésre. Ezért az ilyen veszedelmek idején Isten mindig küldött prófétákat népéhez, hogy megvédje őket a hamis irányzatoktól és Sátán minden csalásától. Ilyen szerepe volt pl. Akháb király idején Illés prófétának, a babiloni fogság előtti nehéz időszakban Jeremiásnak stb. Jézus tanítói munkájának előkészítője, Keresztelő János is ilyen ébresztő, eligazító

szerepet töltött be. Rá kellett mutatnia a sok hamis Messiás között „Isten Bárányára”.

b) Idézzük Uriah Smith hasonlatát az utolsó nehéz időszak prófétájáról: „Tegyük fel, hogy utazás előtt állunk. A hajó tulajdonosa felvilágosító, irányító könyved ad, és kijelenti, hogy a könyvben foglalt utasítások egész utunkra elegendőek... Látjuk, hogy a könyv szerzője általános elveket fektetett le, hogy utunk alatt irányítson, oktasson... érintve a különböző, előre nem látott eseményeket is, egészen az út végéig. De azt is közli, hogy utunk utolsó szakasza különösen veszélyes lesz, a partszakaszok állandóan változnak futóhomok és viharok miatt. »De az útnak erre a szakaszára – mondja – révkalauzról gondoskodtam, aki azért jön, hogy irányítson titeket aszerint, ahogyan a körülmények és a veszélyek megkívánják. Engedelmeskedjete utasításainak.« ...Elérjük a jelzett veszedelmes időszakot, és az ígélet szerint megjelenik a révkalauz. Ám a legénység egy része fellázad ellene: »Van eredeti vezéreket tartalmazó könyvünk, s ez elég nekünk... Mi csak ezen az alapon állunk, önre nincs szükségünk!« Tehát: ki követi az eredeti könyv utasításait? Azok, akik visszautasítják a révkalauzt, vagy azok, akik a könyv tanítása értelmében elfogadják?... A Lélek ajándékai révkalauz gyanánt adattak a veszélyes időkben...” (Review and Herald, 1863. jan. 13.)

II. A BIZONYÁGTÉTELEKBEN LEÍRT ÜZENETEK ÉRTÉKE ÉS ALKALMAZÁSA NAPJAINKBAN

Ellen G. White írásainak ihletettsége

a) Milyen mértékben ihletettek az írásai?

J. H. Jemison ezt írja Ellen White bizonyágtételeinek forrásáról: „Írásai olyan anyaggyűjteményt tartalmaznak, amelyek felhasználása a körülményektől függ. Isten világosította meg elméjét, ez volt szavainak és írásainak forrása. Mindig tartózkodott attól, hogy személyes nézeteit összekeverje azokkal a tanításokkal és a világossággal, amelyeket levelei, cikkei és könyvei által adott.” (Prophet Among You, 393. o.)

Ellen White írja hétköznapi tárgyú leveleiről: „Időnként köznapi ügyekről kell beszélnünk, ilyen gondolatokkal foglalkoznunk, közönséges leveleket kell írunk, tájékoztatást kell adnunk bizonyos dolgokról... Ilyen szavak, tájékoztatások nem állnak Isten Lelkének különleges ihletése alatt.” (Lásd: Ihletettség és Ellen G. White írásai)

b) A kiadott könyvek bizonyosságtételei, amelyeket mi is olvashatunk, Istentől ihletettek-e?

F. M. Willcox, a Review szerkesztőjének kijelentése: „Hinnünk kell, hogy amit szóban vagy írásban, nyomtatásban vagy levelezések útján Isten üzeneteként közvetített, valóban az. Erre vonatkozó állítását igaznak kell tartanunk, vagy pedig egyáltalán nem fogadjuk el elhívását a prófétai szolgálatra.”

Mit jelent az Istentől ihletettség?

„Ezeknek a könyveknek nem White testvérnő a szerzője. Azokat az utasításokat tartalmazzák, amelyeket élete folyamán Istentől kapott. Azt a drága, vigasztaló világosságot árasztják, amelyet Isten kegyelmesen adott az Ő szolgájának, hogy továbbadja a világnak.” (Colporteur Ministry, 125. o.)

c) Vannak-e a bizonyosságtételekben idejétmúlt üzenetek is?

Egy példa: Ellen White megrótta a Battle Creek-i testvéreket, amikor kerékpárt vásároltak. Idézet a levélből: „Kerékpárőrület tört ki... Voltak, akik ügyességüket, gyorsaságukat akarták fitogtatni, egymást túlszárnyalni. Versengés volt köztük, hogy ki nagyobb.” (1894. aug. 21.) Néhány évvel később a kerékpár hasznos és gazdaságos eszközzé vált, és az Isten ügyéért dolgozók is használták. Ellen White-nak nem volt ez ellen semmi kifogása. Helyes volt vajon az előbbi megrovás? Bizonyosságtétele alkalmazható a későbbiekben is? Az elvek mindenképpen. Nem a kerékpárokat kárhoztatta, hanem a szükségtelen pénz pazarlást és a versengés szellemét. Ezek az elvek pedig napjainkig változatlanok. Ő így nyilatkozott erről: „Isten utasított, hogy az általános elveket feltárjam, szóban és írásban; ugyanakkor részletezzem egyének tévedéseit, bűneit azért, hogy ez mindenkit intsen, feddjen és tanácsoljon.” (Bizonyosságtételek II., 682. o.)

Hogyan viszonyuljunk Ellen G. White írásaihoz, ha meggyőződünk arról, hogy Istentől származó bizonyosságtételek?

a) Hogyan kellett fogadnia Izrael népének az Istentől küldött prófétákat?

„Bízzatok az Úrban, a ti Istenetekben, és megerősítettetek; bízzatok az Ő prófétáiban, és szerencsések lesztek!” (II. Krón. 20:20/b) Amikor a próféták Isten üzeneteit közvetítették, így kezdték bizonyosságtételüket: „Így szól az Úr.” Szavaikat Isten szavaiként kellett elfogadni, intéseik, figyelmeztetéseik is Tőle származtak. Izrael népe sokszor utasította vissza a próféták által küldött figyelmeztetéseket, ezért következett be

a nép megromlása, majd teljes pusztulása. „És az Úr, atyáik Istene elküldé hozzájuk követeket jó idején, mert kedvezett az Ő népének és az Ő lakhelyének. De ők az Isten követeket kigúnyolták, beszédeiket megvetették, és prófétáival gúnyt űztek; míglen az Úr haragja felgerjedt népe ellen, s többé nem volt segítség.” (II. Krón. 36:15–16)

b) Ha meghalljuk Isten szavát a bizonyosságtételekben, kövessük utasításait!

„Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem.” (Jn. 10:27) Ellen White így ír: „Akik közel állnak Istenhez, megismerik hangját, ha hozzájuk szól. A lelkiek felfogják a lelki dolgokat. Az ilyen emberek hálásak lesznek, hogy az Úr rámutatott tévedéseikre... Akiket Isten Lelke int, ne támadjanak a szerény eszköz ellen – nem tévelygő halandó szólt, hanem Isten, hogy megmentse őket a romlástól.” (Bizonyosságtételek V, Az intések elfogadása)

c) Miért veszélyes a kételkedés?

„Megmutatták nekem, hogy a bizonyosságtételek figyelmeztetéseiben, bátorításaiban és megrovásaiban való kételkedés elárja Isten népe elől a fényt. A hitetlenség bezárja szemüket, nem ismerik fel saját helyzetüket... Ha elveszíted hitedet a bizonyosságtételekben, elfogsz sodródni a bibliai igazságoktól... Amelyik részt a legkevésbé vagy hajlandó elfogadni, pontosan arra van a legnagyobb szükséged!” (Bizonyosságtételek V, Kételkedés a bizonyosságtételekben)

Ellen G. White írásainak áttekintése

Szükségünk van-e a bizonyosságtételek minden részének ismeretére és megszívlelésére?

a) Az Istentől ihletett Biblia-magyarázatok a Szentírás különböző részeit teszik érthetőbbé, világosabbá. Ilyen a szerepe a következő könyveknek: Pátriárkák és próféták, Próféták és királyok, Jézus élete, Az apostolok története, Krisztus példázatai, Gondolatok a Hegyi beszédről.

Az ihletett Biblia-magyarázatokra mindenképpen nagy szükségünk van a sok hamis magyarázat és tanítás miatt, és hogy a Szentírás érthetőbbé, világosabbá váljon számunkra.

b) Jövőbe mutató próféciaik: A nagy küzdelem/Korszakok nyomában utolsó fejezetei, Tapasztalatok és látomások.

Ezek a próféciaik éppen napjainkban kezdenek valósággá válni, a legnagyobb szükségletünk, hogy ezeket ismerjük, és úgy értékeljük, mint „sötét helyen világitó szöveget”-et (II. Pt. 1:19).

c) Általános elveket tartalmazó könyvek: Nevelés, Boldog élet, Boldog otthon, Keresztény életmód, Gyermeknevelés, Válaszd az életet!, Az evangélium szolgálói, Evangélizálás.

Ezek az elvek a gyakorlati hívő élet minden területé-

re vonatkoznak – ismeretüktől és alkalmazásuktól függ hitéletünk, családi életünk, egészségünk megőrzése.

d) Személyre szóló bizonyágtételek: konkrét bűnökre mutatnak rá, és adnak tanácsot. A Bizonyágtételek egyes fejezetei tartalmazzák ezeket. A különböző embereknek szóló bizonyágtételek is „*a mi tanulságunkra írtattak meg*”, hogy ugyanazokat a bűnöket mi is felismerjük magunkban, és megszívleljük az ilyen esetekben adott tanácsokat. Ezt írja erről Ellen White: „Isten utasított, hogy tárjam fel az általános elveket szóban és írásban, ugyanakkor mutassak rá egyének tévedéseire és bűneire, hogy mindenkit figyelmeztessenek, feddjek és tanácsoljak. Láttam, hogy mindenki számára fontos, hogy önvizsgálatot tartson, kutassa ki, nem követte-e el másokkal együtt ugyanazokat a hibákat, s így a másoknak szóló figyelmeztetések nem érintik-e az ő életét is? Ha igen, akkor a másoknak szóló tanácsok és feddések éppúgy vonatkoznak rá is, mintha személy szerint neki szólnának.” (Bizonyágtételek V, 660. o.)

Ne hanyagoljuk el a bizonyágtételek olvasását!

Szükségünk van a bizonyágtételek minden részének ismeretére:

„Minden szombattartó családnak be kell fogadnia a prófétaág Lelke és a bizonyágtételek kötetét. A testvérek legyenek tudatában azok értékének, és buzgón olvassák őket... Sokan szöges ellentétben haladnak a fényvel, amelyet Isten adott népének, mert nem olvassák a könyveket, amelyek a világosságot és tudást tartalmazzák, óvások, intések és figyelmeztetések formájában... Kétkedés és hitetlenség növekszik mindenfelé. Az Isten trónjáról áradó drága fényt véka alá rejtik. Ezért a hanyagságért Isten felelőssé teszi népét. A világosság minden utunkra eső sugaráról el kell számolnunk, hogy fejlődésünket szolgálta-e, vagy saját hajlamaink követésének kedvéért elvettük.” (Bizonyágtételek V, A bizonyágtételek elhanyagolása)

A bizonyágtételek helytelen alkalmazása

a) A bizonyágtételek intései, tanácsai személyesen hozzánk szólnak, ne használjuk fegyverként testvéreinkkel szemben!

„Láttam, hogy sokan kihasználják azt, amit Isten mások bűneiről és tévedéseiről megmutatott. Végletesen értelmetlen a látomásokat, és annyira erőltetik azokat, hogy sokan kezdik elveszíteni hitüket Isten kijelentéseiben... (Bizonyágtételek V, A bizonyágtételek helytelen használata)

b) A bizonyágtételek az egyháznak adattak. Ne használjuk bizonyítékként azok esetében, akik nem ismerik el tekintélyüket.

„Kijelentem, hogy némelyek oktalan útra tértek, amikor hitünkről a hitetleneknek szólva bizonyítékként a Biblia helyett az én írásaimból idéztek. Láttam,

hogy ez következetlenség, és előítéleteket szül a hitetlenekben az igazsággal szemben. A bizonyágtételeknek nincs tekintélyük olyan emberek előtt, akik mit sem tudnak e bizonyágtételek lelkületéről. Ilyen esetekben nem lenne szabad hivatkozni rájuk.” (Bizonyágtételek V, A bizonyágtételek helytelen használata)

III. A GENERÁLKONFERENCIA ISTENTŐL SZÁRMAZÓ ÜZENETKÉNT FOGADJA EL ELLEN G. WHITE ÍRÁSAIT

a) Hogyan nyilatkoztak a generálkonferencia vezetői még Ellen White életében a bizonyágtételeiről?

Idézet az 1870-ben tartott generálkonferenciai ülés határozatából: „Elhatározzuk, hogy az egyháznak adott bizonyágtételekben felismerjük Isten bölcsességét, s hogy veszélyes és romboló dolog tanításait mellőzni vagy elhanyagolni. Bevalljuk gyengeségünket és tehetetlenségünket, nevezetesen, hogy segítségük nélkül nem tudjuk Isten tetszésére vezetni és fejleszteni ezt a szent művet.” (Review and Herald, 1870. márc. 22.)

b) Változott-e a bizonyágtételek értéke az évek folyamán?

Idézet az 1954-ben tartott generálkonferenciai ülés határozatából: „Elismerjük, hogy a prófétaág Lelkének írásában lefektetett elvek az évek folyamán nem változtak; nevezetesen, hogy az idő és a próbatétel nem tette érvénytelenné az adott tanácsokat, és a mű kezdeti időszakában adott oktatást követendő és biztonságos utasításnak kell tartanunk ezekben az utolsó napokban is.” (Review and Herald, 1954. jún. 6.)

c) Hogyan erősítették meg a későbbiek folyamán a bizonyágtételek hitelességét és utasításainak időszerelességét?

Az 1958-as generálkonferenciai ülésen elfogadott határozatokból idézzük: „A generálkonferencia küldöttei újra megerősítik hitüket és teljes bizalmukat a prófétaág ajándéka iránt... Hisszük, hogy ezek az írások Isten ihletett tanácsai az egyház számára. Továbbá hisszük, hogy az előttünk álló válságos években egyházunk jóléte és fejlődése szorosan összefügg vezetőinek és tagjainak a prófétaág Lelke írásában foglalt utasítások iránt tanúsított folyamatos hűségével.” (Review and Herald, 1958. jún. 25.)

FELHÍVÁS

Fogadjuk el Ellen G. White írásait Istentől származó üzenetként! Felhívásunkat a generálkonferencia határozatából idézzük: „Felhívjuk népünk minden tagját, hogy a naponkénti Biblia-tanulmányukon kívül olvassák a White testvérnő írásában foglalt oktatásokat, amelyek által lelki áldásokban részesülnek és segítséget kapnak a Biblia jobb megértéséhez. Mialatt ezeket az írásokat olvassák, felszólítunk és kérünk mindenkit, hogy fogadja el tanácsait, figyelmeztetéseit, sőt feddéseit is!” (Review and Herald, 1958. jún. 25.)

AMERIKA MA – EGY AMERIKAI ADVENTISTA SZEMÉVEL

A FENEVAD KIBONTAKOZÓ KÉPE

Részletek Elder Lawrence Nelson 2002. márciusi igehirdetéséből

Az igehirdetés alapigéje Jelenések könyve 13. fejezete 11–18. verse: *„Azután láték más fenevadat feljönni a földből, akinek két szarva volt, a Bárányéhoz hasonlító, de úgy szólt, mint a sárkány. És az előbbi fenevadnak minden hatalmasságát cselekszi öelötte; és azt is cselekszi, hogy a föld és annak lakosai imádják az első fenevadat, amelynek halálos sebe meggyógyult. És nagy jeleket tesz, annyira, hogy tüzet is hoz alá az égből a földre, az emberek láttára. És elhiteti a föld lakosait a jelekkel, amelyek adatának néki, hogy cselekedje a fenevad előtt; azt mondván a föld lakosainak, hogy csinálják meg a fenevad képét, aki fegyverrel megsebesítettett vala, de megelevenedett. És adaték néki, hogy a fenevad képébe lelket adjon, hogy a fenevad képe szóljon is, és azt művelje, hogy mindazok, akik nem imádják a fenevad képét, megölessenek. Azt is teszi mindenki vel, kicsinyekkel és nagyokkal, gazdagokkal és szegényekkel, szabadokkal és szolgálókkal, hogy a jobb kezükre vagy a homlokukra bélyeget tegyenek. És hogy senki se vehessen, se el ne adhasson semmit, hanem csak akin a fenevad bélyege van, vagy neve, vagy nevének szá-*

ma. Itt van a bölcsesség. Akinek értelme van, számlálja meg a fenevad számát, mert emberi szám: és annak száma hatszázhatvanhat.”

Két megdöbbenő kijelentést idézek, amelyeknek minden hetednap Adventistát serkenteniük kell, hogy sürgősen készüljenek fel arra: a Jelenések könyve 13. fejezetében előre megjövendölt „fenevad képe” rövidesen látható lesz – a törvény segítségével válik valóra – Amerikában.

A *Washington Times* c. lap 2001. április 16-i számából idézek: „1960-ban John Kennedy Washingtonból Texasba utazott, hogy biztosítsa a protestáns lelkészeket: nem fog engedelmessé válni a pápának. 2001-ben George Bush eljött Texasból Washingtonba, hogy megnyugtassa katolikus püspökök egy csoportját, hogy engedelmes lesz a pápának.”

A második idézet egy katolikus lapból (*Peter's Voice*) való. A Washingtonban lévő II. János Pál Kulturális Központ (John Paul II. Cultural Centre) megnyitásakor beszédében Bush elnök a következőket mondta: „A legnagyobb tiszteletet azzal tanúsítjuk II. János Pál pápa iránt, aki valóban a nagy emberek közé tartozik, hogy komolyan

vesszük tanításait, odafigyelünk szavaira, és itt Amerikában valóra váltjuk szavait és tanításait!”

A fentiek alapján a Szentlélektől kapott figyelmeztetés jut eszünkbe, amelyet Isten az Ő szolgája, Ellen G. White által adott nekünk, amikor a *Bizonyságtételek* V. kötete 451. oldalán a következőket írta [magyar kiadás: Bibliaiskolák Közössége, 2001, 330. o.]: „Amikor a protestantizmus átnyújtja kezét a szakadékon, hogy megragadja a római hatalom kezét, amikor átnyúl a feneketlen mélység felett, hogy a spiritizmussal fogjon kezét, amikor e hármasság szövetség nyomása alatt országunk eltiporja alkotmányának minden elvét, s ezzel megszűnik protestáns köztársasági kormány lenni, amikor helyet adnak a pápai hamisságok és családok gyakorlásának, akkor tudhatjuk, hogy elérkezett Sátán csodatevéseinek ideje, és elközelgett a vég.”

Imádkozzunk! Szerető Atyánk! Megtudtuk, hogy a Föld legnagyobb protestáns népének elnöke elkötelezte magát arra, hogy kiszolgáltassa és átadja a protestantizmust a katolikus dogmáknak. Rövidesen Jákob küzdelmének nyomorúsága és megpró-

Elder Lawrence Nelson, *A szentélyszolgálatról egyszerűen* c. könyv szerzője, a *Keep the Faith* (Őrizd a hitet) című, magnókazettás szolgálatot is végzi: a világ minden részére küld írásos és hanganyagokat, elsősorban adventisták részére.

bálatása lesz a sorsunk. Azért Hozzád könyörgünk, add meg nekünk a Szentlélek teljességét, hogy felhasználhassuk maradék szabadságunkat, amely még a miénk, hogy fel tudjunk készülni a végső konfliktusra. Jézus nevében kérünk Téged! Ámen.

E Biblia-tanulmány célja felfedni, hogy az Amerikai Egyesült Államokban jelenleg milyen figyelemre méltó tendenciák mutatják a „fenevad képe” kibontakozását. Tudnunk kell, mire számíthatunk, amikor e képmás teljesen kialakul. E téma tárgyalásakor nem jut rá idő, hogy teljes bizonyosságot adjak arról, ki a fenevad és mi az ő képe. A részleteket pontosan bemutatja *Az Antikrisztus* c. könyvem, amelyben a következő ihletett vádpontok mindegyike bizonyítást nyer, és felfedi, hogy a pápai hatalom a Jelenések könyve 13. fejezetének fenevadja, és az Amerikai Egyesült Államok lesz a fenevad képe. Tizenkét kétségbevonhatatlan, bibliai alapokon nyugvó tény mutat be a következőkben a fenevad azonosításával kapcsolatban:

1. A Római Birodalom tíz régiójából kellett kialakulnia (Dn. 7:7).

2. A tíz királyságból hármat elpusztít (Dn. 7:8).

3. „Sokat szól [*King James-féle Biblia-fordítás: „Nagy szavakat szól”*] a Felséges ellen.” (Dn. 7:25; Jel. 13:6)

4. „Megrontja” a magasságos egek szentjeit (Dn. 7:25; Jel. 13:7).

5. Bűnös lesz istenkáromlásban (Jel. 13:6; Dn 7:25).

6. Megkísérli („véli”), hogy megváltoztassa Isten törvényét (Dn. 7:25).

7. Hatalmat gyakorol (majd) minden nemzetségen, nyelven és népen (Jel. 13:7).

8. A Sárkány adja a fenevadnak az erejét, a királyi székét és nagy tekintélyét (Jel. 13:2).

9. Világuralmát 1260 évig gyakorolja majd (Jel. 13:5; Dn. 7:25).

10. Ekkor halálos sebet kap (Jel. 13:3).

11. Bámulatra készíti az egész világot, mivel halálos sebe begyógyul (Jel. 13:3).

12. A fenevad rendelkezik saját tekintélyének (hatalmának) bélye-

gével, és azt, aki visszautasítja ezt a bélyeget, üldözik majd, és végül halálra ítélik (Jel. 13:15–18).

A fenevad képe a következő azonosítási pontjait is ismerjük:

1. A világ nemzetei között akkor kellett megjelennie, amikor a fenevad 1798-ban a halálos sebet kapta (Jel. 13:10–11).

2. E „kép”-nek – eltérően az összes előző világhatalomtól, amelyek a nemzeteken és a népeken uralkodtak – a világ olyan régiójában kell kialakulnia, ahol korábban nem volt civilizáció (Jel. 13:11).

3. A kép kettős hatalomra utal, amelyet a két szarv jelképez: egyik a köztársasági (republikánus) kormányt jelenti, a másik pedig a protestantizmust (Jel. 13:11).

4. Azonban a képmás megváltoztatja kormányzati formáját és törvényeit, amelyek az egyéni szabadságot biztosították, és olyan kormánnyá lesz, amelynek hatalma a Sárkány erején nyugszik. E hatalom uralma során a világot még egyszer arra kényszeríti, hogy engedelmességen az Antikrisztusnak, s ha ezt nem teszik az emberek, akkor halálos ítéletet hoznak ellenük (Jel. 13:11, 5).

5. Végül, minden esetleges kétely eloszlatása érdekében Isten megadta nekünk azt a számot is, amely a fenevadat azonosítja (Jel. 13:18).

Az Egyesült Államokat kétszarvú báránnyá ábrázolja a prófécia. A Bibliában a szarvak hatalmakat és királyságokat jelképeznek. Itt azonban a bárányéhoz hasonló szarvakról olvasunk, amelyek nincsenek koronával. Amikor a mi zarándok atyáink itt kikötöttek és kezdték kiépíteni országukat, gondjuk volt rá, hogy más legyen, mint az európai államok. A polgári és a vallási szabadság keresztény alapelveire építve létrehozták az Amerikai Egyesült Államokat. Az egyháznak és az államnak szét kellett válnia – ez a demokrácia titka. Olyan államot alapítottak, amelynek nem volt királya, és olyan egyházrendszert, amelynek nem volt pápája. Az ország alapkövei a republikánizmus (köztársasági rendszer) és a protestantizmus voltak.

Ellen White a következőket mondja: „A bárányéhoz hasonló

szarvak, amelyek fiatalságról, ártatlanságról és szelídségről árulkodnak, találóan ábrázolják a próféta látomása szerint 1798-ban feljövő Egyesült Államokat... A republikánizmus és a protestantizmus lett a nemzet létének alapja. Ezekben rejlik hatalmának és jólétének titka. Az elnyomottak és a leigázottak az egész keresztény világban érdeklődéssel és reménységgel fordultak a földrész felé. Milliók igyekeztek partjaihoz, és az Egyesült Államok a föld leghatalmasabb nemzetei közé emelkedett.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*, 393. o.)

Tekintsük át, hogy az ország megalakulásakor milyen alapelveket fektettek le:

– „Magától értetődőnek tartjuk azt az igazságot, hogy minden ember egyenlőnek teremtett, és hogy Teremtője mindenkit felruházott bizonyos elidegeníthetetlen jogokkal, amelyek között található az élethez, a szabadsághoz és a boldogság kereséséhez való jog.” (*Függetlenségi nyilatkozat*)

– „Az Egyesült Államok országa minden állama részére köztársasági kormányformát garantál.” (*Az Egyesült Államok alkotmánya, IV. cikkely, 4. bek.*)

– „Soha semmiféle vallással kapcsolatos megmérettetést nem szabad alkalmazni az Egyesült Államokban működő bármely hivatalban vagy jótékonysági alapítványnál való foglalkoztatás alapjául.” (*Az Egyesült Államok alkotmánya, IV. cikkely*)

Az első törvénymódosítás további garanciákat ad a szabadságot illetően:

– „A kongresszus nem hozhat törvényt vallás alapításával vagy annak szabad gyakorlásával kapcsolatban.” (*Az emberi jogokra vonatkozó törvénytervezet, 1. cikkely; az Egyesült Államok alkotmányának módosítása, 1791*)

A pápai egyház gyűlöli az Egyesült Államok alkotmányát, mivel az ellentétben áll a pápaság minden politikai célkitűzésével. Charles Chimiuz (aki pap volt) az *Ötven év a Római Egyházban* c. könyve 284. oldalán hét állításban világosan felfedi, hogy a pápaság elvei miben különböznek az Egyesült Államok alapelveitől, és mit tervez tenni a Vatikán, amikor megszerzi a hatal-

mat. Figyelmesen olvassuk a következőket!

1. Az Egyesült Államok alkotmányának legszentebb elve, hogy a törvény előtt minden polgára egyenlő. A római egyház alapelve ezen egyenlőség tagadása.

2. A lelkiismereti szabadságot – mint azon legszentebb elvet, amelyet minden állampolgárnak meg kell védelmeznie, akár vére árán is – az Egyesült Államok nyilvánosan kiálította. Róma összes pápája és zsinata azonban a lelkiismereti szabadságot a leginkább istentelen, szentségtelen és ördögi dolognak nyilvánítja, amelytől minden jó katolikusnak irtóznia kell, és mindenáron meg kell semmisítenie.

3. Az amerikai alkotmány biztosítja a papi vagy egyházi hatalomtól való teljes függetlenséget, azonban a római egyház az összes püspök és zsinata által azt állítja, hogy az ilyenfajta függetlenség istentelenség és Isten elleni lázadás.

4. Az amerikai alkotmány minden embert szabadon enged, hogy lelkiismerete parancsa szerint szolgálja Istent; a római egyház azonban azt deklarálja, hogy soha senkinek nem volt ilyen joga, és hogy egyedül a pápa tudhatja (ismerheti) és mondhatja meg, hogy az embernek mit kell hinnie és tennie.

5. Az Egyesült Államok alkotmány tagadja, hogy bárkinek is joga volna megbüntetni valakit vallási különbözőségek miatt. Róma egyháza azonban azt mondja, hogy joga van megbüntetni azokat, akik hitben eltérnek a pápától, javaik elkobzásával, vagy halálbüntetéssel.

6. Az Egyesült Államok hatalmas területeken iskolákat létesített, ahová gyermekeket hívnak meg, hogy műveljék értelmüket annak érdekében, hogy jó és hasznos állampolgárokká váljanak. A római egyház azonban nyilvánosan megátkozta az összes ilyen iskolát, és e világból való kiközösítés és a túlvilági kárhozat terhe alatt megtiltotta, hogy a gyermekek oda járjanak.

7. Az Egyesült Államok alkotmány az alapvetően nyugszik, hogy az összes állampolgári hatalom elsődleges forrása a nép. A római egyház pedig már sok száz alkalommal kinyilvánította, hogy ezen

elv istentelen és eretnek. Azt állítja, hogy az „egész kormánynak katolikus hitvallási alapon kell nyugodnia, és egyedül a pápa a törvény legitim és tévedhetetlen forrása és értelmezője”.

Amint a következő, megcáfolatlan dokumentumot olvassuk, a pápaság szándéka teljesen nyilvánvalóvá válik: „Az egyház szükségszerűen intoleráns. Az eretnekséget akkor viseli el, amikor és ahol muszáj neki, de gyűlöli, és minden energiáját arra irányítja, hogy azt megsemmisítse... Ha a katolikusok ebben az országban valaha is elegendő számú többséget szereznek, akkor eljött a vallásszabadság vége. Ezt mondják az ellenségeink, mi ezt el is hisszük.” (*The Shepherd of the Valley* – a St. Louis-i püspökség hivatalos lapja, 1851. nov. 23.)

„Senki emberfiának sincs joga megválasztania a vallását.” (*New York Freeman* – Hughes püspökének hivatalos lapja, 1852. jan. 26.)

„Az egyház... semmilyen mértékben sem fogadja és nem fogadhatja el a protestáns szabadság értelme szerinti kegyet (megkülönböztetett bánásmódot) és szabadságot.” (*Catholic World*, 1870. ápr.)

„A Vatikán úgy kárhoztatta a *Függetlenségi nyilatkozatot*, mint »gonosz« dolgot... és az Egyesült Államok alkotmányát »sátáni dokumentum«-nak nevezte.” (*Footprints of the Jesuits/A jezsuiták nyomában* – R. W. Thomas, N. Y., Hunt and Eaton, 1894, 146. o.)

Richard W. Thompson, a nagy államférfi és hazafi, a tengerészeti minisztérium titkára, *A pápaság és a polgári hatalom* c. művében a következőket írja: „A napnál is világosabb, hogy ha itt a római egyház elvei kerülnek túlsúlyba, akkor alkotmányunk szükségszerűen megbukik. A kettő együtt nem létezhet.”

A *Freeman's Journal*-ban, a New York-i érsekség hivatalos lapjában a következőket olvashatjuk: „Kormányozni fogjuk az Egyesült Államokat, és Jézus Krisztus helytartójának lába elé fektetjük, hogy véget vessen istentelen oktatási rendszerének és a lelkiismereti szabadság szentségtelen törvényének, amelyek Isten és ember előtt (felség)sértést jelentenek!”

A következő döbbenetes kijelentés Charles Chimiquiz *Ötven év a római egyházban* c. könyve 281–282. oldalán olvasható: „Eltökélt szándékunk az is, hogy birtokba vegyük az Egyesült Államokat.”

A fenevad képének formálódása akkor kezdődött, amikor Ronald Reagan elnök elküldte nagykövetét a Vatikánba. Vegyük fontolóra a következőket:

A pápai nagykövet (nuncius) Washingtonba való kinevezése ahhoz hasonlítható, mintha egy idegen tábornokot iktattak volna be, aki egy ellenséges, külföldi (idegen) állam vezetője utasításainak engedelmeskedik. Az ő jó szándékán vagy ellenséges érzületén múlik az amerikai népesség legalább egyharmadának nyugalma, ugyanis Reagan elnök árulást követett el, amikor formálisan elismerte a független Vatikán városállamot 1984-ben, hiszen Amerika 1867-ben minden kapcsolatot megszakított a Vatikánnal, a jezsuiták ún. „black hand” („mocskos kéz”) Lincoln-féle gyilkosságának eredményeként.

Ennélfogva tehát csupán a nuncius egy szavába kerül, hogy milliónyi katolikus hajlandósága, beállítottsága, sőt még politikai véleménye is megváltozhasson. A nuncius úgyszintén döntőbíró lesz Amerika két nagy politikai pártja között. Mostantól fogva mind a republikánus, mind a demokrata pártnak rendkívül éberem kell figyelnie a pápai nuncius reakcióira. A washingtoni pápai követségen, amely az amerikai katolikus egyház központja, politikai „udvarlás” kezdődik.

„Politikai értelemben a katolikus egyház befolyása egyre határozottabban körvonalazódik a Fehér Házban. Hatalmi tényező a szenátusban, erőt és befolyást jelent a Pentagonban, titkos ügynök az FBI-ban, és a CIA (Central Intelligence Agency – Központi Hírszerző Szolgálat) legkörmönfontabb és elsődleges mozgatórugója.” (Avro Manhattan: *A Vatikán–Moszkva–Washington* szövetség, 1986, 353–354. o., Chino California Click Publications)

Az isteni ihletés tudunkra adta, hogy az utolsó események gyorsan zajlanak le. Bárki, aki tanulmányozza a Bibliát, bizonyára megdöbbent,

amikor látta, hogy George Bush azal kezdte elnöki ténykedését, hogy meglátogatta a pápát. Öt nappal beiktatása után Bush Theodore E. McCarrick érseket kereste fel. Ezután elrepült Miami-ba, hogy John Faralora érseknél tegye tiszteletét, majd visszajött Pittsburghbe Donald Wood érsekhez, ezután Philadelphiába utazott, Anthony Bevilacqua bíboroshoz, majd pedig St. Louisban rövid látogatást tett Justin Rigali érseknél. New Yorkba vezető első útja során adta át a Kongresszusi Aranyérmét az egykori bíborosnak, John O'Connornak, és később, még abban a hónapban Bush találkozott II. János Pál pápával.

Március 21-én Bush több mint 120 katolikus vezetőt látott vendégül a Fehér Ház keleti termében. Másnap körülvette magát bíborosokkal, megerősítette abortuszellenes álláspontját, és a II. János Pálról elnevezett ünnepségen elnökölt.

Az ember alig hisz a szemének, amikor Bush szavait olvassa: „A leginkább akkor tudunk tisztelettel adózni II. János Pál pápának, ha odafigyelünk rá, hogy mit mond, és szavait, tanításait itt, Amerikában ültetjük át a gyakorlatba.”

Így szól az Írás a Jelenések 13:14-ben az Amerikai Egyesült Államokat illetően: „*És elhíveti a föld lakosait a jelekkel, amelyek adatának néki, hogy cselekedje a fenevad előtt; azt mondván a föld lakosainak, hogy csinálják meg a fenevad képét, aki fegyverrel megsebesítettett, de megélevenedett.*”

E ponton helyes megvizsgálunk, hogy ez a kialakuló képmás hogyan reagált a tavalyi, New Yorkban elkövetett terrortámadásra.

Közvetlenül a szeptember 11-ei terrortámadás utáni napon a kongresszusban huszonnégyen – egy tag kivételével mindenki – hangos ovációval helyeselte és támogatta a hadüzenet bejelentését, amikor Bush elnök a társult tagoknak szóló beszédében ezt felvetette.

Az elnök nem kérte fel a kongresszust a hadüzenetre. Ő maga tette ezt meg, és azt is bejelentette, hogy hosszú és nehéz háború lesz. Jelenések könyve 13. fejezete fényében bizonyára elképesztőnek találjuk, hogy a képmás mostanra olyan

hatalomra tett szert, hogy szava csaknem törvénynek számít a Föld minden nemzete számára. Szaúd-Arábia és az Egyesült Arab Emírségek haladéktalanul megszakították a diplomáciai kapcsolatot Afganisztánnal, és még olyan országok is csatlakoztak a szövetséghez, amelyeket ellenségeinknek tartottunk: Kína és Oroszország.

A Föld összes országa állásfoglalásra kényszerült, hogy csatlakozzon Amerikához, vagy szenvedje el a következményeket. Bush elnök a pénzügyi intézményeknek előírta, hogy szüntessenek meg minden ügyletet a terroristákkal és szervezeteikkel. Minden nemzethez szólt ez a felhívás, s ha valaki nem engedelmeskedik, elszakítja magát a világ legnagyobb gazdaságától. A világ hét leggazdagabb nemzete ezt teljesítette, és ezzel kinyilvánította, hogy a képmás szava törvény, amelyet minden nemzet követni fog.

Bush elnök a következőket mondta: „Vagy velünk vagytok, vagy a terroristákkal.”

Az is nyilvánvalóvá vált, hogy az Egyesült Államok polgárai már készen állnak polgári jogaik feláldozására, hogy megnyerjék ezt a háborút. John Ashcroft igazságügyi miniszter a kongresszustól nagyobb hatalmat kért, amely csak azt jelentheti, hogy az emberek szabadságuk jelentős részét el fogják veszíteni. Ellen White világosan kijelentette, hogy eljön az az idő, amikor az alkotmány minden cikkelye semmisé lesz.

A *Remnant Herald* („A Maradék Hírnöke”) c. lap 2001. novemberi számában a következőket idéztem:

Ted Flynn, a római katolikus Mária-hívő *A prófécia és az új idők* c. videofilmjében közzétette, hogy egy jelenésben „Mária” azt mondta, szörnyű katasztrófák sújtják majd Amerikát. A „jelenés” azt állította, hogy ez a bűn eredménye, és az amerikaiak számára az egyetlen megoldás, ha visszatérnek Istenhez. A felkínált megoldás az volt, hogy zárjanak be minden üzletet vasárnap, tiltsák be a sportversenyeket vasárnap, menjenek el misére, gyónjanak, és mondják el a rózsafüzért.

Tévedés ne essék: Sátán ilyen megtévesztései döntő fontosságú

szerepet játszanak majd abban, hogy az elvilágiasodott emberiséget a valláshoz fordítsák. Ez azonban nem szenteli meg a lelket. Egyfajta vallásos lelkesedésnek leszünk tanúi. Milyen könnyedén alakulnak ki ebből a vasárnap-törvények, amelyeket az isteni kegy visszanyerésének tartanak majd! Az ilyen vallásos fanatikusok, akik szívükben megszenvedetlen emberek, nem fognak sokat gondolkozni, hogy üldözzék-e a hűséges szombattartókat, abbéli erőfeszítésükben, hogy helyreállítsák a biztonságot és a jólétet.

Az Egyesült Államok legfelsőbb bírósága már 1961-ben (8:1 arányban) úgy döntött, hogy a vasárnap-törvények nem sértik az Egyesült Államok alkotmánya 1. sz. módosítását, amely vallásszabadságot garantál. (Lásd: Warren Johns: *Dataline Sunday*, Pacific Press, 1967, 119–159. o.)

1990-ben a legfelsőbb bíróság (5:4 arányú szavazással) a Smith kontra Oregon állam ügy kapcsán „jóval túlment az ügyön, és úgy nyilatkozott, hogy amikor a vallásos jogok ütköznek a kormány azon igényével, hogy egységes határozatokat hozzon, akkor a bíróság a kormány mellett foglal állást”. (*Los Angeles Times*, 1990. ápr.)

Bárki láthatja, hogyan teljesedik a Jelenések 13:15–17 próféciaja. Bizonyos, hogy „a fenevad képe” kezdi próbálgatni erejét! A próféta-ság Lelke szavai sohasem voltak ennyire jelentőségteljesek: „Békétlenek a nemzetek. Tanácstalanság és zavar időszak a köszöntött ránk. Az emberi szív elhal attól való félelmében, hogy mi következik a földünkre. Azok azonban, akik hisznek Istenben, meghallják hangját a vihar közepette is, amint így szól: »Én vagyok az, ne féljete!«” (*Signs of the Times*, 1901. okt. 9.)

Az isteni ihletés figyelmeztet bennünket, hogy mi történik rövidesen: „Közeledik a vihar, nekünk pedig – Isten iránti bűnbánattal és a mi Urunkba, Jézus Krisztusba vetett hittel – fel kell készülnünk rá. Felkel az Úr, és rettenetesen meg rázza a földet. Mindenütt tragédiákat fogunk látni. Ezernyi hajó süllyed a tengerbe, hajóflották tűnnek el, és milliónyi ember veszíti el életét. Tűzvészek törnek ki, amelyeket

semmiféle emberi erőfeszítés sem lesz képes eloltani. A lángokban luxusotthonok és paloták pusztulnak el. Egyre gyakoribbak lesznek a vasúti szerencsétlenségek. Mind nagyobb lesz a zűrzavar, egyre több a baleset és haláleset a nagy közlekedési útvonalakon. Közel a vég, és a próbaidő lejár. Ó, keressük tehát Istent, amíg megtalálható! Hívjuk segítségül, amíg közel van!” (Üzenet az ifjúságnak, 1890, 89–90. o.)

„E földi történelem zárójeleneiben háborúk dúlnak, fertőző betegségek, dögvész és éhínség pusztítanak, a vizek kilépnek medrükből, tűz és árvíz pusztít vagyont és életet. Készüljünk fel tehát azokra a lakóhelyekre, amelyekért Krisztus előrement, hogy elkészítse azoknak, akik Őt szeretik.” (Maranatha, 1897, 174. o.)

„Közel a vég, és minden városban zűrzavar lesz. Minden megrendül és megrázkódik, és nem fogjuk tudni, mi jön mindezek után. Az ítélet az emberek gonoszságához és a rendelkezésükre álló igazsághoz mérten következik be.” (IMR, 248. o.)

„Bárcsak Isten népe átérezné azt a fenyegető pusztulást, amely sok ezer városra vár, melyek csak-

nem teljesen átadták magukat a bálványimádásnak.” (Evangelism, 1902, 65. o.)

Amíg Isten visszatartja a szeleket, végezzük munkánkat Urunk részére nagyobb szorgalommal és önfeláldozással!

„A végső nagy munka során zavaros, kilátástalan helyzetekbe kerülünk, és nem látjuk majd a megoldást, de ne feledkezzünk el a menyeyei hatalomról, amely segítségünkre van, s arról, hogy Isteni tartja kezében a történelmet, és véghezviszi szándékát.” (Evangelism, 1902, 65. o.)

„Megkérdeztem kísérő angyalomat, mit jelent az, amit hallottam, s mire készült az a négy angyal. Azt felelte, hogy Isten az, aki visszatartja a hatalmakat, az angyaloknak pedig hatalom adatott, hogy a világ négy szelét tartsák, s ők már arra készültek, hogy szabadon engedjék a négy szelet. Amikor azonban kezüket visszavonták és a szél fújni kezdett, Jézus kegyelmes és jóságos szeme alátekintett arra a maradékra, amely még nem volt elpecsételve. Kezét felemelte az Atyához, és emlékeztette, hogy értük is vérét ontotta. Ekkor egy másik angyal parancsot kapott, hogy repüljön a

négyhez, és utasítsa őket: továbbra is tartsák vissza a négy szelet mindaddig, amíg Isten szolgálai el nem pecsételtetnek homlokukon, az élő Isten pecsétjével.

Kedves Testvéreim! Szemeitek előtt állandóan Jézus Krisztus bizonyossága és Isten parancsolatai legyenek, s izzétek el a világi gondolatokat és gondokat magatoktól! Erre gondoljatok, amikor lefekszetek és amikor fölkeltek. Életetek és cselekedeteitek legyenek összhangban az ember Fiának eljövetelevelével. Az elpecsételés ideje már csak rövid ideig tart, s csakhamar véget ér. Most, amíg a négy angyal még tartja a négy szelet, még van időnk, hogy megerősítsük és biztosítsuk elhívásunkat és kiválasztottságunkat.” (Early Writings/Tapasztalatok és látomások, 38., 58. o.)

Imádkozzunk! Szerető Istenünk! Amint látjuk, hogyan formálódik előttünk a fenevad képe, kérünk, adj nekünk bátorságot, hogy hűségesek legyünk, és legyünk készen naponta a végső próbára. Jézus nevében kérünk Téged. Ámen.

(Fordította: Póth Elemér)

vers

REMÉNYIK SÁNDOR: LÁMPAGYÚJTOGATÓ

Egyszer volt, rég volt. Azt kérdezték tőlem:
Mi leszel kisfiam, ha nagy leszel?
Lámpagyújtogató – feleltem én.
A gyermek együgyű feleletén
Nevettek akkor szülők, ismerősök.

Mért volt, mért nem volt, én azt nem tudom.
Nekem a csendes ember imponált,
Ki ballagott a bús utcák során,
S amerre ment,
Világosság támadt a nyomdokán.

Csak felgyújtott egy lángvégű botot –
Egy lobbanás s az ember föléhajolva
Az esti csendben tovább baktatott.
Csak ment tovább a sötétség felé,
Ámde mögötte diadallal égtek
A lámpák, miket meggyújtott keze.

Egyszer volt, rég volt, hogy kérdezték tőlem:
Mi leszel kisfiam, ha nagy leszel?
Azóta sokat vívtam, verekedtem,
Azóta sűrűbb lett az éjszaka.

És végül – lámpagyújtogató lettem.

Egynek sikerült

– Én azért iszom, mert néhány órára feledtettem velem a gondokat – mondja Sz. Sándor szomorkásan, csöndesen. Ittas vezetésért ült is, mégsem tud lemondani az alkohorról. A háttérből Feri bácsi kiabál felém: – Hogyne innánk, drága, nincs életcélunk! Mondjon már annak valamit, aki az utcán lakik, mi értelme az életének!? Milyen életcéljai lehetnek?

– Én akkor is utálok a részegeket – súgja O. János, bár benne is lehet vagy öt üveg sör. – Sose szerettem a részegeket, nem is tudom, miért iszom. Én nem akarok inni! Utálok így élni.

Így ismertük meg és zártuk szívünkbe János barátunkat a hajléktalanokért végzett szolgálatunk során. Szombat esténként kijártunk a vasútállomásra, és a megszokott időpontban ott várt ránk tíz-husz átfagyott, éhes, rongyos, megfáradt ember. Isten kegyelméből megtűrték minket a vasutasok egy félreeső váróteremben, ahol kiosztottuk nekik az élelmet és a forró teát, és leültünk beszélgetni. A szájak meglepedtek, a szívek megnyíltak. Elmondtak magukról minden rosszat, mennyi bűnt követtek el évek hosszú során át; elmesélték a sok tragédiát, amin keresztülmentek, nyomorúságok, szenvedések garadáját, őszintén, szabadon. Tehetnek is a sorsukról, nem is. 70-80 százalékuk alkoholbeteg, nincs erejük a szabadulásra. Ők megmagyarázzák, miért isznak, ki ezért, ki azért. János nem. Ő más volt, mint a többi. Nem mentegetőzött, nem értett egyet azzal, amit tesz, ahogyan él, nem is akart ebben az állapotban maradni. Sokan megszerették, sokan bátorítottuk, feltettük a pesti gyorsra, és úgy tűnik, sikerült.

* * *

– János, meséld magadról! Hogyan telt a gyermekkorod? Mit tanultál, mi a szakmád?

– Főleg a nagyszüleim és a nagynéném neveltek, mivel édesanyám nagyon elfoglalt asszony volt, alapító tag a kecskeméti Dózsa MGTSZ-ben. Általános iskolában elég jól tanultam, azután karosszerialakatosként végeztem. Nagyon szerettem a szakmámat, dolgoztam az Épfunál, a sütőiparban, és a Volánnál sok éven keresztül. Ott jött elő a cukorbetegségem és a krónikus hasnyálmirigybetegegyem. Tizenöt hasnyálmirigy-gyulladásom volt. A belgyógyászok szerint csoda, hogy egyáltalán élek.

– Nem függött össze a betegséged az alkoholfogyasztással?

– De igen. Tudod, mindenki ivott, és ha ittunk, lendületesebben ment a munka. Meg aztán könnyen is jutottunk italhoz. Ha behoztak egy rossz kocsi, egy ezresért meg két láda sörért reggelre megcsináltuk. Sajnos, a hasnyálmirigy elégtelen működése is hozzájárult a cukorbetegségemhez, ez pedig mind az alkoholnak volt köszönhető.

– Mi lett a családoddal?

– Édesapám nem sokkal az után halt meg fiatalon, hogy a szakmunkásvizsgát letettem. Édesanyám pedig hét évvel később, azzal egy időben, hogy cukorbeteg lettem.

– Mi történt ezután?

– Egynegyed lakásrészt örököltem, ahol a bátyámmal laktunk. Mint éjjeliőr dolgoztam egy bútoráruházban, a betegségem miatt ez a könnyebb munka alkalmasnak mutatkozott. Csakhogy a bátyám nagyon italozott, felhalmozódtak a tartozások, úgyhogy el kellett adnunk a lakást, és kiköltöztünk tanyaúra, Sarkásba. Akkor a bátyám elvett egy nőt, akivel együtt belelendültek az ivásba. Mindenemet elloptak, a befőttejemet, a kályhámot, négy tévémet, mindent. Mire haza-

mentem, elvitték, elitták. Nem bírtam velük lakni. Bár a tanya fele az enyém, beköltöztem a városba, az utcára.

– Önkéntes száműzetés?

– Igen. Ősszel az utcáról beköltöztem a hajléktalanszállóra az esős, hideg idő miatt, de a hűtőből ellopták az inzulinomat, elvitték a ruháimat, mindent. A 2000–2001-es telet már a vasútállomáson és lépcsőházakban töltöttem. A pályaudvar este mindig bezárt, én pedig elindultam lépcsőházat keresni. Előfordult, hogy éjjel kettőkor lefeküdtem, elaludtam, fél háromkor meg már kidobtak. Nagyon nehéz a tél.

– Arra nem gondoltál, hogy viszszaköltözz a tanyaúra?

– Nem, nem. Januárban megismerkedtem a reformátusokkal. Az egyik lelkész ajánlotta nekem a dömösi szanatóriumot. Két hetet töltöttem ott. Azóta, 2002. február 11. óta absztinens vagyok! Ott Jézus Krisztus tartotta bennem a lelket. Csodálatos terápián mentem keresztül, nagyon hálás vagyok érte Balogh Zoltán lelkésznek és a feleségének, Margit néninek. Nem gyógyszerrel, nem munkaterápiával, hanem beszélgetésekkel gyógyítottak.

– Mit tanácsolsz más alkoholbetegeknek?

– Ezt a dömösi lelki terápiát mindenkinek ajánlom, de akaraterő nélkül nem megy. Óriási elszántságra, akaraterőre van szükség. Azon kívül változtassanak az emberek a körülményeiken, mert a piás barátok, rokonok beleviszik az embert a rosszba. És rengeteg volt a környékünkön a borkimérés is. Felfedeztem, hogy a körülményeimen kell változtatnom ahhoz, hogy ki tudjak szakadni ebből az életmódból.

– Mi ad erőt ahhoz, hogy azóta sem nyúltál pohárhoz?

– Egyrészt az egészségügyi állapotom, mivel így a cukorbetegség halálos kimenetelű lehet. A másik,

Afrika-misszió

I. rész

ELŐZMÉNYEK ÉS KEZDETEK

F. M.: 1999 telén megkeresett egy ismerős egy önfenntartó szervezettől – az egyesült államokbeli Steps to Life-től –, s így részt vehettem egy evangélizációs és humanitárius missziószolgálatban hazámban, Kongóban. Ez igen mély benyomást tett rám. Megdöbbenve szembesültem azzal, hogy a három év alatt, amióta Magyarországon tartózkodom, micsoda gyorsasággal romlott le honfitársaim gazdasági és szociális helyzete, milyen kimondhatatlan nyomor uralkodik szülőföldemen. Mindezeket látva tanulmányaim vége felé, nagy – és imával kísért – fejtörés után arra az elhatározásra jutottam, hogy szervezettebb formában, egy alapítványon keresztül kell megpróbálnom segíteni a rászoruló kongóiakon – nemcsak jólétük, hanem lelki javuk érdekében is. Olyan alapítványt képzeltem el, amely elsősorban az önállóságra és gondolkodásra tanítana, nevelne, valamint olyan preventív tevékenységeket foglalna magában, amelyek segítenének az ott élőknek a nehézségekben. Hiszen sokkal hasznosabb megtanítani az embereket halászni, mint halat adni nekik. Dédelgetett elgondolásom megvalósítását megsürgette az a szomorú tény, hogy tavaly novemberben édesapám komoly betegségbe esett, és emiatt mindenkép-

pen haza kellett mennem. Ha pedig hazamegyek – gondoltam –, miért ne tennék valamit egyúttal az alapítvány megvalósítása érdekében is? Így az utazás legfőbb céljával a szükséges információk összegyűjtését, valamint a további missziótevékenység megalapozását tűztem ki – emellett pedig természetesen néhány szerény adomány eljuttatására is vállalkoztunk. Eleinte még a „szerény” jelző is túlzásnak tűnt a begyűlő adományokra vonatkozóan, de bízunk abban, hogy az Úr majd gondoskodik erről, ha Ő is jónak látja ezt az ügyet – s Ő rövid időn belül arra indította a testvérek szívét, hogy adományozzanak erre a célra.

Időközben segítőkül és útítársakul szegődtek ketten is: Kátai Zoltán és Eppel Csaba, akiket a segítő

hogyan Jézus azt mondja nekem mindig: „János, te nem vagy még elveszett ember, próbáld meg egy új életet!”

– *Nagyon nehéz volt leszokni az alkoholtól? Mi történt Dömös után?*

– Az első három nap remegtem, amikor nem ittam, és amikor Jézussal találkoztam, megnyugodtam. Erre az élményre mindig vissza fogok emlékezni. Amikor hazajöttem Dömösről, március elején, éppen kegyetlen fagyok voltak Kecskeméten. Az uszoda mellett aludtam, a szabad ég alatt, majdnem megfagytam. De a zsebemben volt a márciusi nyugdíjam, 26 000 forint, ugyanis '92-ben lerokkantosítottak, és kértem Jézust és az Atyát, hogy segítsen szállást találni. Érdeklődtem a környéken, és azonnal találtam albérlést olcsón. Azóta is ott lakom, és remekül kijövök a lakókkal.

– *Mik a terveid, szeretnél-e dolgozni?*

– Sajnos, az idén átestem egy nagyon súlyos műtéten, tehát fizikai munkát nem végezhetek. A hasfalamon kétirányú sérvem volt, két kilónál többet nem emelhetek. Alkalmi munkát szoktam vállalni, könnyű munkát, fűnyírást, locsolást. Egyszer majd a tanyából is szeretném kivenni a magam részét, de ez egyelőre lehetetlen. És szeretnék egy megértő asszonyt találni.

– *Családra vágyasz?*

– Így van. Dolgoztam másodállásban óvodában is, és nagyon szerettem a gyerekeket...

* * *

János húsz évig volt alkoholbeteg. Körülötte mindenki ivott, ám a súlyos családi, munkahelyi visszahúzó erők és a több évtizedes megkötöttség ellenére is sikerült megszabadulnia az alkohol rabságától. De nem bízta el magát, nagyon jól tudja, hogy a legkisebb kísértés és botlás is végzetes lehet számára. Nem bízik önmagában. Nem önmagában bíz! Megismerte Jézust, és együtt küzdenek tovább. És persze, rajtunk is múlik. A mi segítő jobunkon, vagy a közömbösségünkön... Egynek sikerült. De még nagyon sokan vannak...

Lejegyezte: Vincze Tünde



Kongói „lakótelepi” utca

szándék és az Afrika iránti érdeklődés készítetett erre.

K. Z.: Tavaly nyár óta egy dél-amerikai utazás látszott megvalósíthatónak, s erre készültem – fizetés nélküli szabadságot kértem a munkahelyemről stb. –, s noha szerettem volna elutazni, kérdőjelek is voltak bennem a tervvel kapcsolatban. Mielőtt azonban a repülőjegyfoglalást véglegesítettem volna, megkeresett France, hogy csatlakozzak hozzá afrikai hazalátogatása idejére. Hozzátette, neki segítség az is, ha nem egyedül utazik, illetve a Kongóban tervezett feladatainál is jól jön, ha van vele fehér ember. Még néhány beszélgetés és pár hét gondolkodás kellett, hogy rászánjam magam, de végül megnyugtatóan sikerült elhatározásra jutni.

E. Cs.: Amikor France két évvel ezelőtt otthon járt, még nem gondoltam erre. De most, amikor megtudtam, hogy France és Zoli mennek Kongóba, rögtön jött az ötlet... Lehet, hogy akkor nem éreztem át a dolog súlyát, de így utólag azt mondom, megérte. Elég hirtelen határoztam el magam erre az útra, szinte az utolsó pillanatban döntöttem. Felhívtam France-ot, hogy nem lenne-e gond, ha én is mennék. Persze hogy nem gond, gyere nyugodtan. Két hét volt az indulásig, így hát sietnem kellett.

K. Z.: Az utazás, a vállalkozás komolysága akkor kezdett bennem tudatosulni, amikor néhány testvér a gyülekezetből kisebb-nagyobb csomagot vagy pénzadományt nyomott a kezünkbe, hogy ezt az afrikaiaknak szánja. Sokféle adomány érkezett. Pénzen kívül gyógyszerek, ruhák, ébresztőórák, tisztálkodási szerek, néhány technikai és műszaki készülék – sétálómagnó, diavetítő, számítógépek –, és sok apróság. Nagyon jó volt megtapasztalni ezt a fajta együttérzést, segítőkészséget, különösen mert előtte nem igazán volt szervezett gyűjtés, vagy erre irányuló felhívás. Magunk is meglepődtünk, amikor az utazás elején összegeztük az adományokat, hogy milyen bőséges támogatást kaptunk. Akkor még azt hittük, ez nagyon sok, de később, az ottani viszonyokat látva, ezt a megállapítást át kellett értékelnünk...

AZ ELSŐ NEHÉZSÉGEK

F. M.: Mindez azt eredményezte, hogy rengeteg csomagunk lett, 150 kiló a kézipoggyászunkon kívül.

E. Cs.: Eleinte még a saját csomagom miatt is aggódtam, nehogy túlsúly legyen a check-innél. De amikor indulás előtti este megtudtam, hogy France mennyi csomagot visz, megnyugodtam: akkor az én két bőröndömet biztosan fölengedik.

K. Z.: Én is meglepődtem azon, hogy France mennyi mindent pakolt össze. Nem értettem, hogyan akarhat elvinni a húsz kiló megengedett súlykeretet többszörösen meghaladó mennyiségű csomagot. Később, a kinti helyzetet megismerve valamelyest megértettem a motivációját. A nagy szükségét, az áru- és pénzhiányt megtapasztalva valóban az lehet az érzése az embernek, hogy nem lehet eleget vinni.

F. M.: Okozott is némi bonyo-

dalmat a sok holmi a repülőtéren, de Isten segítségét tapasztalhattuk abban is, hogy célunkat megértve engedményt tettek az illetékesek, és majdnem mind felengedték velünk, a többit pedig air cargo küldték utánunk.

AZ ELSŐ KONGÓI BENYOMÁSOK

K. Z.: Az első napok tapasztalatai erősen rányomták a bélyegüket akkori hangulatunkra. Legszívesebben visszafordultunk volna, de nem volt rá lehetőségünk. Elégedetlenségünknek – amelyet nem mindig csak a körülmények, hanem jó néhányszor az ott tapasztalt mentalitás is előidézett – gyakran hangot is adtunk. France együttérzően meghallgatott, igyekezett tartani bennünk a lelket. Egyszer, egyik „zúgolódásunk” alkalmával azt mondta, hogy csak vigyázzunk, nehogy úgy

KONGÓ

A Kongói Demokratikus Köztársaságot korábban Zaire-nak hívták. Afrika közepén, az Egyenlítőnél fekszik. A Magyarországnál kb. 22-szer nagyobb területű ország lakosságát kb. 40 millió főre becsülik. A hivatalos nyelv a francia, ezt a felnőtt lakosság legnagyobb része többé-kevésbé érti, de sokszor inkább a helyi nyelvet beszélik – például azon a részen, ahol mi voltunk, a lingalát. Néhány évvel ezelőtt az ország keleti részéből polgárháború indult, amely szinte teljesen végigsöpört az országon. Emiatt az utakon és a városban ma is katonai ellenőrzési pontok vannak.

A termelés és az ipar szinte teljesen leállt, a gazdaság bizonytalan. A korábbi elnököt néhány hónapja meggyilkolták, jelenleg a fia van hatalmon, és azóta a helyzet még kaotikusabb. Az állapotokat jól jelzi, hogy – értesüléseink szerint – a köztisztviselők és a katonaság több hónapja nem kapott fizetést. Az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztériuma honlapján azt olvashatjuk, hogy nem javasolják a belépést Kongóba, azaz a külügyminisztérium senkinek a biztonságát nem tudja szavatolni.

Az ország földrajzi adottságai nagyon jók. Klímája kedvező (párás meleg van, de csak ritkán égető a hőség), a növényzet nagyon gazdag, jók a termelés feltételei. (Érdekes, hogy kártevő által pusztított növényt, gyümölcsöt szinte nem láttunk, pedig nincs vegyszeres növényvédelem!) Az ország nagyon gazdag ásványi anyagokban: rézben, higanyban, gyémántban, malachitban, uránban. A polgárháború előtt Afrika egyik legfejlettebb gazdasága volt.

Az infrastruktúra romokban hever. Az utak állapota nagyon rossz, ebből kifolyólag az autók állapota is nagyon rossz, illetve gyorsan elhasználnálódnak. Az elektromos áram és az ivóvíz szolgáltatása még a „jobb körületekben” is bizonytalan. Az oktatásért és az egészségügyi ellátásért is fizetni kell, s ezt a családok nagy része nem engedheti meg magának. A várható életkor az országban 48 év.



Szabadtéri piac Kinshasában

járjunk, mint Izrael fiai, akiknek a negyvennapos vándorlás helyett negyven évet kellett eltölteniük a pusztában. Az első hetek után megszoktuk egymást, a körülményeinket, az afrikai mentalitást, addigra már sikerült meglátni a jót, a szépet is, és sikerült feladatokat találni, hasznossá tenni magunkat.

F. M.: Próbáltam folyamatosan bátorítani őket, de az egyetlen dolog, amit igazából tenni tudtam értük, az imádság volt. Igyekeztem – velük együtt – a reggeli áhítatokat rendszeresen megtartani, hogy erőt kérjünk az adott napra. Hála az Úrnak, kb. két hét alatt belerázódtak, megszokták a körülményeket. Persze voltak esetek, amelyek engem is megviseltek, ilyenkor ők bátorítottak engem.

K. Z.: Szálláshelyünk egy karizmatikus gyülekezet missziós vendégháza volt. (A mi bózsvai táborunknak megfelelő célokot szolgált karizmatikus hívők számára.) Mivel majdnem egy hónapig laktunk itt, volt alkalmunk közelebbi képet kapni az emberek vallásosságáról. El kell ismerni, hogy buzgóságuk messze meghaladja az itthon tapasztalhatókat. Például a ház néhány gondnoka – aki a gondnoki teendők mellett éjjel az éjjeliőr, nappal a portás szerepét is betöltötte – szabadidejében majdnem mindig a Bibliát olvasta. Az ott dolgozókkal elég jó kapcsolatba kerültünk. Néhány alkalommal France-nak lehetősége nyílt komolyabb beszélgetésre is némelyikükkel, sőt egy-egy szom-

mást váltva, folyamatosan imádkoztak, nyelveken szóltak, egészen hajnalig. A hangoskodástól lehetetlen volt aludni, ám meggyőződésük miatt nem volt egyszerű rávenni őket, hogy lehetőleg a szobánktól távol eső helyen folytassák a lelkigyakorlatukat. A hangzavarból ítélve néha azt gondoltuk, egy nagy csoport imádkozik, majd amikor bekopogtunk, láttuk, hogy mindössze három-négy ember kelti az igen erős zajt. A nyelvi nehézségeken kívül nehéz volt a közös hangot, a közös érvrendszert is megtalálni velük. Amikor próbáltuk jelezni, hogy nem tudunk aludni tőlük, s kértük őket, hogy legalább ne az ablakunk melletti teraszon folytassák a zajkeltést, az volt a válasz, hogy ez egy szolgálat, ők minden héten ezt teszik, imádkoznak azért a helyért, tehát ne akarjuk őket ebben a szolgálatban akadályozni. Döbbenetes volt szembesülni azzal, hogy valamely megszokás, hitbeli gyakorlat olyan módon képes rögzülni emberek fejében, hogy el sem hatol a tudatukig egy-egy kérés, gondolat.

Egy alkalommal a hallban egyi-

bati alkalomra vagy evangélizációra is ellátogattak közülük.

A vendégek többnyire néhány napos hitméllyítő összejövetel céljából laktak ott. Ez eleinte okozott néhány meglepetést, kellemetlenséget: éjjel ugyanis imádkozva virrasztottak. Ez azt jelentette, hogy fennhangon, egy-egy

kü a földön hanyatt feküdt, két társa pedig fölé hajolva monotonon ismételt valamit, hol lassan, majd egyre gyorsabban-gyorsabban, szinte eksztázisba kerülve. Egy este az egyik szobából szintén hosszas, eksztatikus nevetést hallottunk. Tűrtük egy darabig, forgolódtunk az ágyban, próbáltunk elaludni, de csak nem sikerült, míg végül France rászánta magát, s átment megkérdezni, hogy mit csinálnak. Az egyik hölgy azt válaszolta, ő nem tudja, mit csinált, mit hallottunk, de ő a Szentlélek hatására teszi azt, amit tesz.

A szálláshelyünk a főváros egy viszonylag jobb környékén volt, de itt is általános volt heti egy-két alkalommal az áram- és a vízkimaradás. Ilyenkor az egész napi izzadsággal magunkon kellett lefeküdnünk. Vezetékes vizet inni nem volt bátorságunk, segítőkink gondoskodtak arról, hogy forralt vizet kaphassunk inni.

Nagy nehézséget jelentett a közlekedés. Nincs tömegközlekedés a városban, az emberek ún. iránytaxival közlekednek. Ez az itthon ismert stoppolásnak megfelelő eljá-



Kinshasai távolsági autóbusz

rás, azzal a különbséggel, hogy a megtett távolság alapján ott fizetni is kell érte a sofőrnek.

Ennyit misszióink első élményeiről, a következő részben az ottani tevékenységünk során szerzett tapasztalatokról, a gyülekezetekről és evangélizációkról számolunk be.

*France Mutombo,
Kátai Zoltán, Eppel Csaba*

„Próbálja meg magát az ember...”

Jézus Krisztus halálának és feltámadásának emlék-ünnepéül rendelte az úrvacsorát. A Szentírás arról tesz tanúságot, hogy az úrvacsorán való részvétel meghatározza a keresztény élet minőségét: ha helyesen élnek vele, akkor bőséges áldások forrása, ha rosszul, visszaveti az embert is, a közösséget is, ahol ezt gyakorolják.

Pál apostol ezt írja: „Aki méltatlanul eszi e kenyeret, vagy issza az Úrnak poharát, vétkezik az Úr teste és vére ellen. Próbálja meg azért az ember magát, és úgy egyék abból a kenyérből, és úgy igyék abból a pohárból, mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivelhogy nem becsüli meg az Úr testét. Ezért van köztetek sok erőtlen és beteg, és aluszak sokan.” (I. Kor. 11:27–30)

Vajon a mi népünk erős, egészséges, Krisztus akaratát diadalmasan betöltő, éber és folyton munkálkodó nép, vagy inkább erőtlen, beteg és aluvó?

Az igeszakaszban az apostol két fő okra mutat rá, amely a gyülekezetek, ezen belül a tagok erőtlenségét, lélekben való betegséjét és alvását eredményezi. Ilyenkor hiányzik önmagunk megpróbálása, és ezzel összefüggésben

hiányzik az Úr testének megbecsülése, megkülönböztetése a hétköznapi élet hasonló dolgaitól.

A MEGPRÓBÁLÁS

Az eredeti szövegben az a kifejezés (*dokimadzo*) áll – más helyen is használja a Biblia –, amely arra vonatkozik, hogy az ötvös alaposan, minden módszerrel, a legkisebb részletre is kiterjedően megvizsgálja, hogy a hozzá került nemesfém valódi-e, vagy nem.

Szükséges, hogy megvizsgálja magát az ember: van-e valami, ami Krisztustól messze vitte. Ha bármi máshoz is ragaszkodunk, mint Istenhez, úgy eltávolodhatunk az Úrtól, hogy észre sem vesszük. A megpróbálás nem egyszerűen a bűnbánatot jelenti – legalábbis nem abban az értelemben, ahogyan sokan elgondolják. Nem arról van szó, hogy gondolatban végigfutunk azon, vajon tetteinkkel vétettünk-e a Tízparancsolat valamelyik parancsolata ellen.

A Biblia az egyházat Krisztus jegyesének nevezi. A mi kultúránkban a jegygyűrű adása a szokás, s tudjuk, hogy a nemesfémről készült tárgyakon van egy próbajel, amely biztosítja, hogy a tárgy valóban értékes. A Krisztussal való kapcsolatunkban a

próbát nekünk kell elvégeznünk. Mindenre kiterjedő, alapos vizsgálatnak kell alávetnünk magunkat, a kereszténységünket. A Krisztushoz tartozásunk alapjait kell a legkisebb részletre menően is megvizsgáljunk, hogy tényleg valódi-e, tényleg Isten előtt is vállalható-e az életünk. S ha ezt a próbát nem, vagy csak felületesen végezzük el, valóban ítéletet eszünk és iszunk magunknak – s ezt nem azért mondja az apostol, mint ha ez Istennek valamilyen különleges büntetését vonná maga után, hanem elkerülhetetlen, természetes következmény. A meg nem bánt bűneink és mulasztásaink, a meg nem tért szívünk előttünk mennek az ítéletre. Lesz egy végső próbája Istennek, az ítéletben, de ha ezen nem találtatunk „Ofir aranyának” (Ésa. 13:12), már késő lesz. Jobban járunk, ha magunk ítéljük meg magunkat.

ELLEN WHITE BIZONYSÁGTÉTELE

Ellen White azt írja a *Bizonyságtételek* II. kötetében az 511–512. oldalon, hogy az ember vizsgálja meg a tetteit. Vizsgálja meg minden tett indítékát. Vizsgálja meg a szokásait, és vizsgálja meg a gondolkodásmódját is. Ugyanarról beszél a próféta-ság Lel-

ke is, mint a korinthusiakhoz írt levélben Pál apostol: hogy próbálja meg magát az ember. Hiszen a jónak látszó tettek is rosszak, ha az indítékuk rossz. Vizsgáljuk meg a szokásainkat, milyen gondolkodásmód húzódik meg mögöttük, egyezik-e Isten gondolkodásmódjával? Indítékaink egyeznek-e Isten indítékaival? Hiszen Isten mindig az indítékok alapján ítél.

Ugyanakkor azt is szem előtt kell tartanunk, hogy az önvizsgálat nem egyenlő az önemésztéssel. Nem azért kell ostromoznom magam, hogy önmagamtól nem tudok jó lenni, hiszen ez mindenképp lehetetlen. A teendő az, hogy alaposan megvizsgáljam magam az ige kívánalmi alapján, ismerjem el a felelősségemet a bűneimben és mulasztásaimban, kérjek az Úrtól bocsánatot, és imádkozzam a Krisztussal való közösségért, amelyet elveszítettem, mivel csak ez a közösség teszi lehetővé az Isten akarata szerinti életet. „...mert nálam nélkül semmit sem cselekedhetek” – mondja Jézus.

„NEM BECSÜLI MEG AZ ÚR TESTÉT”

Amint az igéből láttuk, két fő oka van a lelki renyhességnek: a megpróbálás hiánya, illetve az, hogy nem becsüljük meg az Úr testét úgy, ahogyan Isten kívánja. Általában úgy gondolkodunk magunkról, hogy az ige népe vagyunk, és igenis megbecsüljük az Urat. Bizonyos, hogy van ebben némi igazság. De valójában nem az a kérdés, milyennek

gondoljuk magunkat mi, hanem az, vajon hogyan lát bennünket az Úr? Úgy becsüljük-e az Úr testét, ahogyan Isten szeretné?

AZ ÚR TESTE: A GOLGOTÁN MEGTÖRT TEST

Ellen White írja, hogy napi egy órát kellene töltenünk a kereszt lábánál. Töltnék-e havi egyet? Gondolkodunk-e néha, hogy mit jelentett Krisztusnak itt élni és meghalni?

Jézus eljött közénk emberi testben, természetben. Ő, aki egy az Atyával. Ezt az egységet, ezt a mély összetartozást fel sem tudjuk fogni. Krisztus pedig nem csupán azt vállalta, hogy emberré, hanem hogy bűnné is legyen értünk. Hogy úgy tekintsen rá az Atya, mint a bűnre. Mint olyasvalamire, ami Isten szemében gyűlöletes, megvetett, kárhóztatásra méltó. A menny fejedelme, aki előtt szent angyalok seregei borultak le, aljas csöcselék kezeiből fogadta el a halált. Elszenvedte a második halált, a kárhóztatás, az örök elveszés halálát. Megbecsüljük-e ezt? Megköszönjük-e ezt, nemcsak illendőségből, hanem belegondolva a korbács valóságába, a sebek valóságába, a kárhóztatás, a teljes elhagyatottság valóságába?

Megbecsüljük-e Krisztus áldozatát? Megértjük-e azt, hogy minden falat kenyérünk, minden korty vizünk Jézus halálának köszönhető? Csupán a fizikai létünkért is köszönettel tartozunk, Isten pedig ennél többet kíván adni – igaz életet. Krisztus áldozata a mi igazságunk forrása, és semmi más. Ha ez az áldozat nem él bennünk elevenen, ha nem ez

a szilárd alapunk, még a megszenteltnek látszó életünk sem más, csak káprázat. Nem tudunk szentek lenni önmagunktól. Bűnösök vagyunk, kárhózatra méltók. Csak akkor vagyunk szentek, ha az Atya, amikor ránk néz, láthatja bennünk Krisztust.

AZ ÚR TESTE: AZ IGE

Vajon megbecsüljük-e Jézus testét mint „az Ige”-t?

Több mint ezer éven át tiltott könyv volt a Biblia. Elevenen elégették azt az embert, akinél találtak egy részt az Írásból. Túzzelvassal irtották az igazságot, nehogy valakinek a kezébe kerüljön, nehogy az emberek megmeneküljenek. Voltak hívők, akik életük kockáztatásával, hihetetlen nehézségek között terjesztették, fordították a Szentírást. A börtön, a kínzás, a halál ott lebegett a fejük fölött. Isten igéje azonban mindenél nagyobb érték volt számukra, és azt remélték, hogy ha ők meg is halnak, az igazság élni fog. Jól látták a Szentírás értékét, jól látták, hogy „örök életnek beszéde” van benne. Megbecsülték az Írást, mert arra tették fel az életüket, hogy másokkal is megismertessék. Teltek-múltak a századok, de hitték, hogy eljön majd az idő, amikor mindenki kezében ott lehet a Biblia.

És a Biblia most itt van a kezünkben. Bárki, bármikor olvashatja.

Vagy olvashatná.

Jézus ezt mondta: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, örök élete van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon. Mert az én testem bizony étel és az én vérem bizony ital... A lélek az,

ami megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, amelyeket én szólok néktek, lélek és élet.” (Jn. 6:54–55, 6:63)

A Lélek az, ami megelevenít, a test nem használ semmit: a megromlott természetünk semmire nem jó. Haszontalan, káros. Jézus beszédei pedig Lélek és élet. Ha élünk Jézus beszédeivel, élet lesz bennünk, ha nem, akkor csak a test cselekedeteit leszünk képesek művelni. Ha nem lakik bennünk a Lélek, nem vagyunk Isten gyermekei. „Mert akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai” – mondja Pál apostol (Rm. 8:14).

Megbecsüljük-e a Bibliát? Olvassuk-e, tanulmányozzuk-e, hogy vérünk-ké, testünk-ké váljon? Ha nem, nem lesz élet bennünk.

Ha valaha létfontosságú volt az ige ismerete, a végidőben kétszeresen is az. Heves támadásokat indítanak majd Isten népe ellen úgy, hogy a Szentírást fordítják a hívők ellen. Szomorú tapasztalat volt, hogy a szombatiskolában a prófétikus részeknél bizony nagy volt a csend. Tudunk-e válaszolni, ha valaki megkérdez bennünket a próféciákról? Vagy Jézus Krisztus testteléről? Nem is sejtjük, Sátán milyen iszonyatos támadást készít elő hitünk alapjai ellen!

„Ha a fundamentumok is elrontatnak, mit cselekedjék az igaz?” – kérdezi Dávid a 11. zsoltárban. Eljön az idő, amikor minden fundamentum elrontatik. És jól tudjuk, hogy megállni másképpen nem lehet, mint a Biblia mélyreható ismeretével és megélésével. Tudjuk – de ez a tudás befolyásolja-e a tetteinket is?

MEGBECSÜLJÜK-E AZ ÚR TESTÉT MINT EGYHÁZAT?

Jó, ha szeretjük egyházunkat, de itt is óvatosnak kell lennünk, nehogy jobban szeressük az egyházat, mint Krisztust, vagy nehogy másként szeressük az egyházat, mint ahogyan azt Krisztus elgondolja. Legfontosabb leszögeznünk, hogy üdvözítő egyház nem létezik. A miénk sem az. Ellen White alkalmazza a hajó hasonlatát az egyházra, de bizonyos az is, hogy Noé nem a bárkában bízott, hanem Istenben, aki a bárkát révbe vezeti. A bárka csak eszköz volt. Az egyház is csak eszköz, méghozzá Isten eszköze, emberek megmentésére, mondja Ellen White a *Jézus életében*.

Pál apostol ezt írja: Isten „adott némelyeket apostolokul, némelyeket prófétácul, némelyeket evangélistácul, némelyeket pedig pásztorokul és tanítócul: a szentek tökéletesbítése céljából, szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére” (Ef. 4:11–12). Vannak tehát az egyházban apostolok, evangélisták, pásztorok, tanítók – és miért vannak mindezek? A szentek tökéletesbítése céljából. Igen, de nem valamiféle fogyasztói szemléletű beállítódásról van szó, egyáltalán nem. Mert az apostol ezt mondja: „A szentek tökéletesbítése céljából, szolgálat munkájára.” Tehát apostolok, evangélisták, pásztorok, tanítók feladata mindannyiunk tökéletesbítése, abból a célból, hogy mindannyian, kivétel nélkül, szolgálatot lássunk el azért, hogy Krisztus teste, vagyis az egyház épülhessen. Az becsüli meg az Úr tes-

tét mint egyházat, aki ebben a munkában részt vesz, olyan indítékokból, amelyek az Urat jellemzik: vagyis az önzetlen szeretetből. És ne gondoljuk, hogy bármelyikünknek is ne lehetne feladata. Talentuma mindenkinek van, legalább egy. Van, akinek kettő, öt, vagy tíz talentuma van, de legalább egy mindenkinek adatott. Jó lenne, ha ráébrednénk: kiváltság, hogy az Úrral együtt dolgozhatunk, és a legnagyobb haszon ebből a miénk lesz. Így tudunk igazán az Úr közelében lenni, átalakulni Jézus képmására. Mekkora öröm lesz, ha majd az új Földön találkozhatunk azokkal, akiknek a megmenekülésében mi is segíthettünk, ha láthatjuk, hogy a munka, amelyet az Úrért végeztünk, lelkek megmenekülését eredményezte!

HA HELYESEN ÉLÜNK AZ ÚRVACSORÁVAL

Pál apostol ezt írta a korinthusi hívőknek: „*A hálaadásnak pohara, amelyet megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösségünk-é? A kenyér, amelyet megszegünk, nem a Krisztus testével való közösségünk-é? Mert egy a kenyér, egy test vagyunk sokan; mert mindnyájan az egy kenyérből részesedünk.*” (I. Kor. 10:16–17)

Pál apostol itt a Krisztussal való közösségről beszél, az önmagát feláldozó Krisztussal való közösségről. Ha Krisztussal egységben vagyunk, közösségben vagyunk egymással is. Azt az embert kell látnunk egymásban, akiért Krisztus meghalt, akit Krisztus szeret – ugyanúgy, mint engem. Akiben Krisztus él, az az

egy kenyér része, egységben a többi résszel. Egy a Krisztus, egy a kenyér, egy test vagyunk sokan. Ha nem vagyunk Krisztus testének részei, ha nem részesedünk az egy kenyérből, Jézusból, akkor magunkra maradunk. Ha nem Krisztus természete él bennünk, a mi természetünk tör elő, s akkor csak a test cselekedeteit leszünk képesek művelni. „*A testnek cselekedetei pedig nyilvánvalók, melyek ezek: házasságtörés, parázناسág, tisztátalanság, bujálkodás. bálványimádás, varázslás, ellenségeskedések, versengések, gyűlölködések, harag, patvarkodások, visszavonások, pártütések, irigységek, gyilkosságok, részegségek, dobzódások és ezekhez hasonlók – melyekről előre mondom néktek, amiképen már ezelőtt is mondtam, hogy akik ilyeneket cselekszenek, Isten országának örökösei nem lesznek.*” (Gal. 5:19–20)

Gyilkosságok, dobzódások szerencsére nincsenek közöttünk. De a felsoroltak közül egyik sincsen? Például harag? Vagy ellenségeskedés? Patvarkodás, veszekedés? Pedig ezeket az apostol egy szintre helyezi a bálványimádással, a gyilkossággal. Egy kis ellenségeskedés, egy kis harag a testvéremmel szemben, és máris fényévnnyi távolságokban járok attól a lelkülettől, attól a magatartástól, amelyet Isten szeretne látni az életemben.

„*Próbálja meg azért magát az ember*” – mondta Pál apostol. Ez a megpróbálás egyben a megtisztítás gondolatát is magában foglalja. Vizsgáljuk meg magunkat, végezzük el az életünk megtisztításának azt a részét, amely rajtunk

áll, hogy Isten elvégezhesse a többit. Így méltóképpen élhetünk majd az Úr testével, legyen az az Ő áldozatáról való gondolkodás, legyen az az ígével való foglalkozás, vagy akár az „*eklézsiához*”, a kihívottak közösségéhez való viszony.

Ezt olvassuk Hóseás könyvében: „*Vessetek magatoknak igazságra, arasatok kegyelem szerint! Szántatok magatoknak új szántást; mert ideje keresnetek az Urat, mígnem eljő, hogy igazság esőjét adjon néktek.*” (10:12) Itt állunk az igazság esőjének kiárasztása előtt. Úgy hiszem, mindannyian szeretnénk ebben részesülni. Szántunk magunknak új szántást, hogy arathassunk majd – de legelőször a magunk szívén kell szántanunk. Fel kell törni az ugart, bűnbánatot kell tartanunk, hogy a korai eső mélyre hatolhasson, hogy termővé tegyen bennünket, azután rajtunk mint eszközökön keresztül más embereket is elérhessen – akár most, akár majd a kései eső idején. A szívünk ugarát egy módon lehet feltörni: „*Térjete meg hozzám teljes szívetek szerint; böjtöléssel is, sírással is, kesergéssel is. És szíveteket szaggassátok meg, ne ruhátokat, úgy térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mert könyörülő és irgalmas Ő, késedelmes a haragra és nagy kegyelmű, és bánkódik a gonosz miatt.*” (Jóel 2:12–13) Van miből megtérni, van miért böjtölni, van miért keseregni. Ha igazán magunkba nézünk, bizonyosan van mit felismerni. Minden az igazi bűnbánaton múlik számunkra. Ez az a kapu, amelyen át Krisztus beléphet az életünkbe. Ha

Ő az ajtón belül van, életbe lép a Róma 8:1-ben írott kijelentés: „*Nincsen azért immár semmi kárhozzátásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak, akik nem test szerint járnak, hanem Lélek szerint.*”

„MÉG EGY KEVÉS IDEIG...”

Egyre sötétül a történelem, míg egyszer csak eljön „*a gonosznak ideje hirtelenséggel*” (Préd. 9:14). Eljön az idő, amikor „*sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket*” (Ésa. 60:2).

Mit tegyünk tehát? Jézus ezt mondta: „*Még egy kevés ideig veletek van a világosság. Járjatok, amíg világosságotok van, hogy sötétség ne lepjen meg titeket; és aki a sötétségben jár, nem tudja, hová megy. Míg a világosságotok megvan, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek.*” (Jn. 12:35–36) Ne csupán elméletben fogadjuk el, hogy létezik világosság. Bízunk rá magunkat a világosságra, hogy minden homályos, pók-hálós zugot átjárhasson bennünk, s elvégezhesse megújító munkáját. Míg megvan a világosságunk, járjunk a világosságban, mert ha engedelmesek leszünk Isten legkisebb kívánalma iránt is, akkor lehetünk a világosság fiai, akkor lehetünk Krisztusban, Ő pedig bennünk. „*Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiék elmúltak, ímé, újjá lett minden.*” (II. Kor. 5:17)

Ha valóban új eget és új Földet várunk, amelyben igazság lakozik, előbb nekünk kell újjá lennünk, hogy beléphessünk oda.

Szabó Ferenc

„SzenteljeteK böjtöt...!”

A böjtről szóló bibliai tanítás – a késői eső idején

Egyedül Isten mondhatná meg, hányszor hallhattuk emlegetni egyházunkban a késői esőt. Néha őszinte vágyakozással, máskor közhelyként, odavetett szófordulatként. De akár így, akár úgy, ott él a tudatunkban, vagy legalább a tudatunk alatt az eljövendő idő képe, amikor Isten éppolyan hatalommal nyilatkozik meg egyháza életében, mint az apostoli időkben. S ha másképpen nem is, de dogmatikai alapossággal, mint jól megtanult leckét tudjuk, hogy el fog jönni ez az idő, mielőtt a Megváltó visszatérne, és befejeződnék ez a földi történelem.

Sokszor bizony valóságosan vágyakoznak a Krisztust várók az igazi testvéri szeretet közösségére – egy szívre, egy lélekre, egy akaratra –, amely kizárólag a legelső egyházat jellemezte, az apostolok által alapított közösséget, amelynek hite és szeretete olyan erős volt, hogy Isten a lehetséges legnyilvánvalóbb módon tett bizonyosságot mellettük: kitöltötte rájuk a Szent Lelket, részesítette őket minden áldásban, amit csak adhatott, hogy az evangélium vetése szárba szökkenjen. Ez volt a korai eső. És ha komolyan hisszük, hogy most már valóban közel van az aratás, látjuk, milyen nagy szükség lenne újra a bőséges esőre, hogy beérjen az aratnivaló. *„És léssen azután, hogy kiöntöm lelkemet minden testre, és prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok, véneitek álmodnak, ifjaitok pedig látomásokat látnak. Sőt még a szolgákra és szolgálóleányokra is kiöntöm azokban a napokban az én lelkemet.”* (Jóel 2:28–29)

De vajon mikor érkezik el a késői eső ideje? Talán rendelt ideje van, amit csak Isten ismer pontosan, s ha ez elérkezik, a Szent Lélek kitöltése rendez majd el minden nehézséget, amivel most népe küszködik? Békességet szerez, elsimítja az egyenetlenségeket, egységet teremt ott, ahol most széthúzás van? Sokakban, túl sok keresztényben él ilyen kép Isten munkájáról. A késői eső utáni sóhajtozás is legtöbbször ebből a remény-ségből táplálkozik: hiszen mi emberek olyan tehetetlenek vagyunk, s nincs-e megírva magában a Szentírásban is, hogy nem cselekedhetünk jót a saját emberi erőnkéből?...

Isten beszéde néha bizony kiábrándító tud lenni, különösen, ha az ember illúziókba ringatja magát. A Mindenhatót nem olyan lénynek ismerhetjük meg belőle, aki – mint a gyenge szülő – elnézően kijavítja azt, amit gyermekei tönkretettek. Nem, a késői eső nem teremt sem békességet, sem egységet, nem fog szeretetet ébreszteni az egymásra neheztelők szívében, nem tesz majd minket sem odaadóbbá, sem lelkesebbé, sem igazabbá – mert nem ez a rendeltetése. Isten nem így nevel. „Késői” lesz ez az eső – addigra már késő mindazok szá-

mára, akiknek a szívében nem Isten szeretete uralkodik, akikben csak halvány foltja is marad az önzésnek.

A Hegyi beszédben így szól hozzánk az Úr: *„Azért, ha a te ajándékosodat az oltárra viszed, és ott megemlékezel arról, hogy a te atyádfiának valami panasza van ellened: hagyd ott az oltár előtt ajándékosodat, és menj el, előbb békéld meg a te atyádfiával, és azután eljövén, vidd fel a te ajándékosodat.”* (Mt. 5:23–24) Nem járulhatunk akárhogy a Mindenható királyi széke elé. Nem bízhatunk felelőtlenül irgalmasságában, ahogyan az ószövetségi templom papjai sem mehettek Isten színe elé akár-mikor, akármilyen állapotban: meg kellett mosniuk a testüket tiszta vízben, fehér gyolcsba kellett öltözniük, bűnért való áldozatot bemutatva megtisztulniuk, hogy meg ne haljanak, amikor a szentek szentjéhez közelednek. Mint bűnösöknek, egyetlen olyan kérésünk lehet, amellyel bármikor, bármilyen állapotban, szennyesen és bűneinkkel terhelten is az Úr elé jöhetünk: ha éppen megtisztulásunkért, bűneinktől való szabadulásunkért könyörgünk Őhozzá, a főpapunk, Krisztus közbenjárását kérve. Ez azonban előfeltétele minden további kérésünknek: míg elrendezetlen bűnök terhelnek, Isten nem hallgathat meg.

Isten nem kötötte rendelt időhöz áldásai kiárasztását. Feltételhez kötötte! Azonnal adja, amint népe készen áll azt befogadni, s ajándékai már most készen állnak. Boldogan adná, ha volna kinek. Ezért helytelen a késői eső „idejéről” beszélni: ez az idő már itt van. Nem azért hiányzik a mennyei erő az egyház munkájából, mert még nem jött el az ideje, hogy azt az erőt megkapják, hanem azért, mert nem járnak olyan tökéletesen Isten törvényében (a szeretetben), hogy az Úr az egész világegyetem előtt hitelesíthesse őket Lelkének kitöltése által.

Hogy mikor részesedhetünk a késői esőben, az egyedül rajtunk áll. Isten nem változik – feltételei is ugyanazok, mint kétezer évvel ezelőtt voltak. Amikor az első gyülekezet legyőzött minden akadályt, amikor megbocsátottak egymásnak minden bűnt, amikor megszűntek versengeni, amikor már nem elvárásaikkal, hanem szeretetükkel fordultak egymás felé, szolgálni akarván egymást, alázatosan egymást különbnek tartván önmaguknál (Fil. 2:3), Isten nem tartotta vissza a korai esőt. A tanítványok, akik néhány hete még azt a kérdést fessegették, hogy vajon ki is a nagyobb közöttük, alkalmassá váltak a mennyei elvek szerinti életre, s ezzel e Földön végzendő szolgálatra is. Az eredmény pedig felülmúlt minden képzeletet.

Lapozzunk tehát újra vissza, és nézzük meg, mi előzi meg azt a csodálatos jóeli ígéretet: *„De még most is így szól az Úr: TérjeteK meg hozzám teljes szíveteK sze-*

rint; böjtöléssel is, sírással is, kesergéssel is. És szíveteket szaggassátok meg, ne ruháitokat, úgy térjetelek meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez; mert könyörülő és irgalmas Ő; késedelmes a haragra és nagy kegyelmű, és bánkódik a gonosz miatt. (...) Fújjatok kürtöt a Sionon; szenteljétek böjtöt, hirdessetek gyűlést! Gyűjtsétek össze a népet, szenteljétek meg a gyülekezetet; hívjátok egybe a véneket, gyűjtsétek össze a kisdedeket és a csecsszopókat, menjen ki a vőlegény az ő ágyasházából és a menyasszony is az ő szobájából. A tornác és az oltár között sírjanak a papok, az Úr szolgálói, és mondják: Légy kegyelmes, oh Uram, a te népedhez!...” (Jóel 2:12–17)

Művének befejezésére készül Isten – egy népet akar felkészíteni arra, hogy elvégezze az aratás munkáját. Ha komolyan vesszük küldetésünket, úgy kell magunkra gondolnunk, mint a késői esőre készülő népre. A mi felelőségünk – mindannyiunk személyes felelősége! –, hogy késik Krisztus második eljövetele. Belegondolunk-e valaha: felelősek vagyunk minden háborúért, minden terrortámadásért, a gyilkosságokért, az éhező gyerekekért, a járványokért és a természeti katasztrófákért! Ne tiltakozunk e gondolat ellen, ne akarjuk kivonni magunkat e kollektív felelőség alól. Ha komolyan vennénk a késői esőre való felkészülést, akkor nagyon hamar szívünkre vennénk Jóel próféta szavait, s úgy viszonyulnánk azokhoz, mint az Úr parancsához: „*Fújjatok kürtöt a Sionon, szenteljétek böjtöt, hirdessetek gyűlést!...*”

„SZENTELJÉTEK BÖJTÖT...”

A fenti, Jóel könyvből idézett szakaszban kétszer is szerepel a böjt szó. A próféta mindkét alkalommal olyan összefüggésben említi, mint amit Isten népének meg kell valósítania, hogy Istenéhez újra közel kerülhessen; mint a legelső gyakorlati követelményt a halaszthatatlan reformáció útján. Ha tehát valóban a késői esőre készülő nép vagyunk, észre kell vennünk, hogy Jóel próféta a lelkiismeretünkre helyezte a böjt kérdését. Nem mehetünk el mellette úgy, mintha nem hallottuk volna a felhívást, anélkül, hogy ezzel ne adnánk fel egyszersmind azt a küldetésstudatot is, amelyhez annyira szeretnénk ragaszkodni: hogy Isten elhívott népe vagyunk az utolsó időkben.

Mondhatnánk mindezekre, hogy hiszen a böjt gyakorlata egyáltalán nem idegen tőlünk. Sokan közülünk rendszeresen böjtölnek, a keresztségre készülőket is tanítjuk a böjtre és az imádságra, s legalább évente egyszer, szükség esetén pedig többször is böjttel egybekötött imahetet hirdetünk. Sokszor böjtöltünk már kifejezetten a gyülekezet lelki megújulásáért is. Kérdezhetnénk mi is, a gazdag ifjúval együtt: Mi fogyatkozás van még bennünk?

Tény, hogy a késői eső zúgása nem hallatszik még feltettünk – következőképp kell, hogy legyen valamilyen fogyatkozásunk. Nincs is szükség hosszasan bizonygatni ezt, hiszen a legtöbben érezzük, hogy valami nagyon nincs rendben az Istenhez fűződő kapcsolatunkban.

De nem állunk egyedül ezzel a tanácstalanságunkkal:

a bensőnket feszítő kérdések élesen emlékeztetnek az ősi Izrael kérdéseire: „*Mért böjtölünk, és Te nem nézed, gyötörjük lelkünket, és Te nem tudod?*” (Ésa. 58:3) Az Úr pedig válaszul elsorolta, mennyi vétek terheli a böjtölő Izraelt, amelyek miatt nem hallgathatja meg kéréseiket, bármennyire sanyargatják is magukat, majd a következőkkel summázta üzenetét: „*...nem úgy böjtöltök most, hogy meghallassék szavatok a magasságban.*” (Ésa. 58:4)

Lehetséges tehát úgy böjtölni, hogy az Isten előtt elfogadható legyen, és lehet úgy, hogy az Úr a böjt ellenére sem hallgathatja meg a kéréseinket. (A böjt gyümölcse dönti el a kérdést: el kell tudnunk dönteni, hogy „jól” böjtöltünk-e.) De vajon előfordulhat-e az, hogy erről a témáról alapvetően hibásan gondolkodunk?

Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy a böjt erőt kölcsönöz az imádságainknak. Néha kifejezetten erre használjuk fel: valamiért azt gondoljuk, hogy az adott helyzetben a puszta könyörgés kevés lenne, és Isten talán valami többet vár el. Be akarjuk bizonyítani a Teremtőknek, hogy amit kérünk, nagyon komolyan gondoljuk, és azért áldozatokra is készek vagyunk: lám, még testi táplálékot sem veszünk magunkhoz, mindent háttérbe szorítottunk érte. E gondolkodás szerint a böjt nem egyéb, mint gesztus Isten felé, amellyel jelezzük, milyen fontos számunkra az, amit kérni akarunk Tőle. Ez a szemlélet két okból is súlyosan hibás. Egyrészt valótlan képet fest Istenről: mintha nem lenne tökéletesen tisztában minden érzésünkkel és indítékunkkal, mintha mindezt szükséges lenne valamilyen látványos kegyességgel bizonygatni előtte; másrészt pedig arra buzdít, hogy az Úrhoz fűződő személyes kapcsolatunkban vessünk be emberi erőforrásból származó eszközöket is, tehát megvan a veszélye, hogy a böjt a hit pótszereként működjön. (Ha nem érzem magam lélekben erősnek, vagy tartok attól, hogy Isten nem hallgat meg, „ráteszek egy lapáttal” az emberi erőfeszítés által.) Erős hasonlattal élve: ez kicsit arra emlékeztet, mintha éhségsztrájkjal akarnánk Istent követeléseink teljesítésére bírni.

A böjtről szóló bibliai tanítás tekintetében élet-halál kérdés a tisztánlátás Isten utolsó időben élő népe számára – nem kevesebbről, mint a gyülekezetek lelki megújulásának kulcskérdéséről van szó, amikor a böjtről beszélünk. Prófétáján keresztül így szólított fel minket az Úr: „*Szenteljétek böjtöt, hirdessetek gyűlést!*” Vessük össze ezt a felszólítást az előzőekben vázolt gondolatokkal! Ha csak annyiról lenne szó, hogy a késői esőért mondott könyörgésünket böjt segítségével is nyomatékosítsuk Isten előtt, miért beszél Ésaías is, Jóel is annyit a bűnökről és a megtérés szükségességéről? Úgy tűnik, a böjttel nem az ember gyakorol hatást Istenre, hanem éppen fordítva: Isten jellemformáló hatalma mutatkozik meg általa az emberben. És valóban: ez lesz az a gondolat, amelyen keresztül a böjt igazi értelmét és célját megérthetjük.

Természetesen bibliai értelemben „jól” böjtölni többet jelent, mint helyesen gondolkodni a böjt kérdésköréről – attól, hogy bizonyos igehelyek alapján megértjük jelentőségét, még nem „*ballatik meg szavunk*

a magasságban”. A bört idejét tartalommal kell megtöltenünk, és ehhez elengedhetetlen, hogy böjtölésünk elé a megfelelő, Isten által is jóváhagyott célokat tűzzük ki. Amint már említettem, hibát követünk el, ha azért kezdünk böjtölni, hogy amit ez idő alatt imádságban kérünk, azt az Úr nagyobb valószínűséggel teljesítse. Aból kell kiindulnunk, ami imáink meghallgatásának alapvető feltétele: hogy semmilyen elrendezetlen bűn, semmilyen felismert és megtűrt tisztátalanság ne szennyezze a lelkünket, amikor imádkozunk, mármint nem bűnbocsánatért, hanem bármi egyébért. A böjtnek azonban nincsenek feltételei, éppen ellenkezőleg: arra szolgál eszközül, hogy bizonyos, általában kiélezett helyzetekben felkészítse a bűnöst, hogy kérésével a Mindenható fogadótermébe léphessen. Elsődleges célja tehát a szív megtisztítása, amely által utat készít Isten egyéb áldásai előtt is. Ez a fajta önvizsgálat és megalázkodás egyáltalán nem kedvez az emberi természetnek:

„A gyülekezet... inkább kész az aktív munkára, mint az alázatos odaszentelődésre, inkább hajlandó a külső vallásos szolgálatban való foglalatoskodásra, mint a szív belső munkájára. Az elmélkedést és az imádságot mellőzik a sürgés-forgás és a külső dolgok kedvéért. Az igazi vallásosság a szív megüresítésével és megtisztulásával kezdődik, és naponkénti ima által táplálják. Munkánk állandó előrehaladása és a megnövekedett lehetőségek büszkeséggel és önelégültséggel töltik el sokak szívét. Félt, hogy ez foglalja el Isten szeretetének a helyét... Böjt, Isten előtti megalázkodásra és imára van szükség hanyatló buzgóságunk és lankadó lelkiségünk miatt.

Vannak kiegyensúlyozatlan elmék, akik olyan böjtöt kényszerítenek magukra, amelyet az Írás nem tanít... Farizeusi vallásuk nem Krisztustól való, hanem maguk alkották. A saját jó cselekedeteikben bíznak az üdvösséget illetően. Hiábavaló módon azt remélik, hogy érdemszerző tetteik révén megnyerik a mennyet, ahelyett, hogy a megfeszített, feltámadott és megdicsőített Üdvözítőre támaszkodnának, ahogyan ezt minden bűnösnek tennie kellene.” (Ellen Gould White: *Bizonyságtételek* I., 556–557. o.)

A böjtről szóló bibliai szakaszok részletes vizsgálata három lényeges, egy-egy rövid mondatba sűrítendő igazságra irányítja a figyelmünket, amelyek egyformán fontosak ahhoz, hogy megértve és befogadva ezeket, valóságosan is gyakorolni tudjuk az Isten útmutatása szerinti böjtöt. Közülük az első:

1. A böjt a szomorúság, a bűn miatti bánkódás, a gyász ideje a hívő életében.

Gyülekezeti életünk gyakorlatában a böjtnek ez a sajátossága elveszett, pedig a bibliai korban még elevenen élt az emberek gondolkodásában. A legnyilvánvalóbb példa erre Jézus kijelentése a böjtről, amikor egy kérdésre válaszolva nyomban a „szomorúsággal” hozza összefüggésbe: „*Akkor a János tanítványai jöttek hozzá, mondván: Miért, hogy mi és a farizeusok sokat böjtölünk, a te tanítványaid pedig nem böjtölnek? És monda nekik Jézus: Vajon szomorkodhatik-e a násznap, amíg*

velük van a vőlegény? De eljönnek a napok, amikor elvételük tőlük a vőlegény, és akkor böjtölni fognak.” (Mt. 9:14–15)

A legkegyesebb életű vallásos zsidók a mai napig óvakodnak attól, hogy szombaton böjtöljenek, mert a szombatot az öröm, az Istennel való közösség napjának tartják, ami nem fér össze azzal a képpel, amelyet a böjtről mint a szomorúság napjáról őriznek magukban. Lehet, hogy egész héten böjtölnek, de szombaton mindenképpen vesznek magukhoz táplálékot.

A böjt és a gyász képe már az Ószövetség idején összekapcsolódott a hívők számára, amint Dávid is kifejezte ezt a 35. zsoltár egy mondatában: „...*gyászba öltöttem, böjttel gyötörtem lelkemet...*” (Zsolt. 35:13)

Vagy térjünk vissza ismét Jóel könyvéhez, ahol nemcsak a már idézett szakaszban olvashatjuk így: „...*böjtöléssel is, sírással is, kesergéssel is...*” (2:12), hanem már egy fejezettel korábban ezt a felhívást találjuk: „*Öltsetek gyászt, és sírjatok, ti papok! Jajgassatok, ti oltár szolgálói; jöjjetek és háljatok gyászruhában, Istenem szolgálói; mert megvonatott az étel- és italáldozat Istenetek házából. Szenteljétek böjtöt, hirdessetek gyűlést...*” (1:13–14)

Ezek az igehelyek más fényben tüntetik fel a böjtöt, nem mint kegyességi gyakorlatot mutatják be; megkérdőjelezzik többek között a szokásszerűen gyakorolt hetenkénti böjt értelmét, pedig ez bevett dolognak számít a keresztények között. Úgy tűnik az igéből, mintha a böjt az ember életének különleges időszaka volna, mintha kifejezetten arra lenne fenntartva, hogy a legmélyebb válsághelyzetekben, a legmegrázóbb próbák közepette folyamodjunk hozzá. Emlékezzünk, mi volt Jézus véleménye a farizeusról, aki igaznak tartotta magát Isten előtt, mert nemcsak tizedet adott mindenből, hanem kétszer egy héten böjtölt is: bár igaznak hitte magát, mégsem ő igazult meg, hanem a bűnbánó vámszedő (Lk. 18:9–14). Azt kell észrevennünk, hogy az Úr előtt önmagában nincs jelentősége a böjtnek, van viszont egy bizonyos, alázattal és bűnbánattal teljes lelki magatartásnak. A következtetés kézenfekvő: a böjtnek annyiban van értéke, amennyiben ehhez a magatartáshoz segít elvezetni.

Az idézett szentírási részletekben szereplő kifejezések igencsak súlyosak ahhoz képest, ahogyan a böjtről általában gondolkodunk: szomorúság, gyász, sírás, kesergés, jajgatás, a lélek gyötrelme. Okkal merül fel bennünk a kérdés: mi indítja az embert erre a mélységes fájdalomra? Mivel kell szembesülnünk, mi lehet az, ami képes ennyire megrázni egész lényünket? Ide kapcsolódik a második alapgondolat, amelyet a böjtről el kell mondanunk:

2. A böjt a távol lévő Isten megkeresése.

A babiloni fogság hetven esztendejének lejártakor Dániel, az Úr prófétája böjtben és imádságban fejezte ki aggodalmát és lelkének gyötrelmét Istene előtt. Féltelmei emberileg nézve indokoltak voltak: már-már lejárt a Jeremiás könyvében megjövendölt idő, amelyet Isten a fogság idejéről rendelt, és valóban úgy tűnt, hogy a politikai helyzet is megérett a változásra, hiszen el-

bukott a Jeruzsálemet elpusztító nagyhatalom, s helyét a történelem színpadán a perzsa birodalom foglalta el – trónján a felvilágosult uralkodóval, Círusszal, akit Ésaías próféta két évszázaddal korábban név szerint említett mint Isten eljövendő „szolgáját”. Mégsem látszott semmi jele a változásnak, a próféciák teljesezésének. Dániel lelkében pedig mindezeket túl tíz éve ott volt a teher: látomásának emléke, amelyben az Úr kijelentette: kétezer-háromszáz évnek kell eltelnie, míg a szenthely végre megtisztíttatik (Dn. 8:14). A próféta rettegett, hogy Isten talán felülbírálta korábbi döntését a fogság idejéről, és meghosszabbította azt egészen az utolsó időkig (Dn. 8:17). Úgy tűnt, mintha Isten megfeledkezett volna szenvedő népéről. Nem felelt, nem adott jelet arra nézve, hogy beteljesíti ígérését. (A próféta persze tudta, hogy Isten ígéretei feltételhez kötöttek, s attól félt, Isten nem tartja a népet érdemesnek arra, hogy megszabadítsa.) Ebben a helyzetben nem tehetett mást, mint hogy az Úr trónját ostromolja meghallgatásért: „*És orcámat az Úr Istenhez emeltem, hogy keressem Őt imádsággal, könyörgéssel, böjtöléssel, zsákban és hamuban.*” (Dn. 9:3)

Évszázadokkal korábban Júda királyához, Josafáthoz hírnökök érkeztek azzal a hírrel, hogy az ammoniták és a moábiták egyesített seregei betörték az országba, s már útban vannak a főváros felé, akkora haderővel, amekkorával Júda önmagában nem képes megbirkózni. Ebben a katonailag reménytelen helyzetben az istenfélő király egyetlen megoldást látott: „*Megfelemlent azért Josafát, és az Urat kezdte keresni, s hirdetett az egész Júda országában böjtöt. Azért felgyűltek a júdabeliek, hogy az Úr segedelmét keressék, Júdának minden városaiból is jöttek, hogy az Urat megkeressék.*” (II. Krón. 20: 3–4)

A két történetet egy kifejezés kapcsolja össze: az Urat keresni. Mind Dániel, mind Josafát úgy érezte, keresniük kell Istent, mert az emberileg kétségbeejtő helyzet, amelyben voltak, rádöbbentette őket, hogy nincsenek Istennel szoros közösségben. Nem értették az Úr útjait, hogy mi a célja a megpróbáltatásnak, nem tudták, lesz-e megoldás, kiút a veszedelemből. Mivel úgy érezték, Isten nincs jelen, nem válaszol, ezért „keresni” kezdték Őt mint egyedüli reménységüket. E keresés eszköze Dániel számára az egyéni, Josafát számára az egész nép közösségében gyakorolt böjt volt. (Bár Dániel esetében nyilván többről volt szó, mint egyéni böjtről: böjtje és imája közbenjárás volt a fogságban lévő egész népért. Mégis azt olvassuk, hogy önmagáért könyörgött először, mint akinek szüksége van a megtisztulásra, hogy imája meghallgatásra találjon: „*És még szóltam és imádkoztam, és vallást tettem az én bűnömről, és az én népemnek, az Izraelnek bűnéről; és esedezésemet az Úr elé, az én Istenem elé terjesztettem az én Istenemnek szent hegyéért.*” (Dn. 9:20)

Az Istentől való elszakadás fájdalmas tapasztalatát átélhetjük egyénileg is, de átélheti egy egész közösség: egy család, egy gyülekezet, vagy mint az idézett történelmi példában, akár egy egész nép is.

Úgy tűnik, a böjtnek különös szerepe van Isten népe életében akkor, amikor az Úr magára hagyja népét:

ilyenkor újra meg kell keresni Őt, mégpedig könyörgéssel és böjtöléssel kell Őt megkeresni. De vajon valóban lehetséges-e, hogy Isten elhagyja a népet, amely az Ő nevééről neveztetik? És előállhat-e ilyen helyzet az utolsó idők különleges népének, az adventmozgalomnak az életében, amelyhez annyi prófécia és ígélet kapcsolódik?

Közelítsük meg máshonnan a kérdést: ha a böjt valóban Isten megkeresésének eszköze Isten népe kezében, amint az volt az ókori Izrael életében, akkor Jóel próféta ez a nyilvánvalóan az utolsó időkre vonatkozó felhívása a böjtre és a bűnbánatra éppen azt sejteti, hogy az utolsó időkben Isten népe olyan erkölcsi állapotba kerül, hogy Istennek bizonyos értelemben távolságot kell tartania a néptől – még ha éppen arra hívta is el őket, hogy a vele való élő közösséget bemutassák és hirdessék. Ez a távolságtartás Isten büngyűlő jelleméből fakad, aki soha semmilyen közösséget nem vállal a bűnnel, még saját elhívott népének bűneivel sem. Nem arról van szó, hogy Isten elvetné népét az utolsó időkben; sem az Ige, sem a prófétai bizonyoságtétel nem hatalmaz fel bennünket ilyen következtetésre. Azonban a bibliai történelem is tud példát arra, hogy Isten megfosztotta saját népét jelenlététől és áldásaitól a bűnök miatt, miközben e népet még mindig a magáénak vallotta. Az egyik legmegrázóbb igeszakaszt Jeremiás könyvében találjuk: „*Állj az Úr házában ajtajába, és kiáltd ott e beszédet, és mondjad: Halljátok az Úr beszédét mind, ti júdabeliek, akik bementek ezeken az ajtókon, hogy imádjátok az Urat! Így szól a Seregek Ura, Izrael Istene: Jobbítsátok meg útjaitokat és cselekedeteiteket, és veletek lakozom e helyen! Ne bízzatok hazug beszédekben, mondván: Az Úr temploma, az Úr temploma, az Úr temploma ez! Mert csak ha valóban megjobbítjátok a ti útjaitokat és cselekedeteiteket; ha igazán ítéltek az ember és felebarátja között, ha jövevényt, árvát és özvegyet meg nem nyomorgattok, és ezen a helyen ártatlan vért ki nem ontotok, és idegen istenek után sem jártok a magatok veszedelmére: akkor lakozom veletek ezen a helyen, a földön, amelyet a ti atyáitoknak adtam, öröktől fogva mindörökké.*” (Jer. 7:2–7)

Ez az íge egy különleges történelmi helyzetet elevezt fel: Isten határozottan kijelenti népének, hogy bűneik miatt nem lakozik együtt velük. Az Úr temploma üresen áll, Lelke elhagyta a népet, kiszolgáltatta őket bűneik következményeinek. Ez azonban mégsem jelentette azt, hogy Isten végleg elvetette volna Izraelt, hiszen erre csak évszázadokkal később, a Megváltó elutasítása után került sor! Miben nyilvánult meg ekkor, hogy Izrael még mindig Isten népe volt? Mindössze egyetlen dologban: hogy Istennek még volt prófétai üzenete a nép számára. Ha lemondott volna Izraelről, akkor még feddő szava sem lett volna hozzá, amint Jézusnak sem volt Heródeshez. (Nem lehetséges-e vajon, hogy mi is ebben az értelemben vagyunk Isten népének nevezhetők? Nem vagyunk méltók rá, hogy így hívjanak minket, mégis azok vagyunk, de nem érdemeink elismeréseképpen, csak és kizárólag azért, mert Isten még nem mondott le rólunk, még reménysége van felőlünk...)

Ésaiás könyve 58–59. fejezete arról szól, mikor hallgathatja meg Isten a könyörgéseinket; mit jelent az igazi bűjt, az Isten szemében is értékes istentisztelet. Erre a két fejezetre később még vissza kell térnünk, most azonban idézzük e szakasz kezdő sorait, mert feltűnő a hasonlóság az Ésaiás korabeli Izrael és az utolsó idők válságos állapotban lévő népe között: „*Kiálts teljes torokkal, ne kíméld; mint trombita emeld fel hangodat, és hirdesd népemnek bűneiket és Jákob házának vétkeit. Holott ők engem mindennap keresnek, és tudni kívánják útjaimat, mint oly nép, amely igazságot cselekedett és Istene törvényét el nem hagyta; kéri tőlem az igazság ítéleteit, és Istennek elközelgését kívánják.*” (Ésa. 58:1–2)

A nép, amelyet Isten ezekkel a szavakkal fedd, nem bálványimádó: formailag nem hagyta el az Isten útját. Sőt, amint fentebb idéztem a harmadik versből, számon is kérték Istentől, hogy nem méltányolja vallásos erőfeszítéseiket. Az Úr azonban visszafordította rájuk a panaszt: „*Úgy közelednek hozzám, mintha joguk lenne színem elé jönni, miközben nem teljesítik a meghallgatás legalapvetőbb feltételeit sem.*” Figyeljük csak, mit mond az Úr: e nép arra büszke, hogy nem hagyta el Istene törvényét; az igazság ítéleteire és Isten eljöveteleire vár. Az adventmozgalomnak magára kell ismernie ebből a jellemzésből, hiszen neve szerint is Jézus eljöveteleire vár, vallja, hogy az utolsó ítélet idején él, és céljával tüzte ki, hogy helyreállítja Jahve örökkévaló törvényének megtépázott tekintélyét. Mindez azonban még mindig nem elég ahhoz, hogy e nép kiváltságokat, vagy akár csak imáinak meghallgatását igényelhesse az Úrtól – Isten valóságos megtérést vár el, megalkuvás nélküli szakítást a bűnökkel, és ígéretei abban az esetben állnak, ha a másik szövetséges fél, a földi egyház is megteszi, ami rajta áll. Ellen Gould White így írt erről: „*Akik nem fogadják el a Szentlélek befolyását, hamar elveszítik a mennytől kapott eddigi áldásaikat. Hideggé és érzéketlenné válnak, érdeklődésük megszűnik, elhagyják első szeretetüket... Az Úr Szentleke eltávozik az egyháztól, és azok kapják meg, akik értékelik azt. Nincs nyilvánvalóbb bizonyíték arra, hogy nem értékelik a világosságot azok, akik nagy világosságot kaptak, mint hogy megtagadják a rájuk áradó fény továbbadását azoknak, akik a sötétségben járnak, és hogy idejüket és erejüket formák és ceremóniák gyakorlásának szentelik.*” (Review and Herald, 1895. július 16.)

Mit jelent ilyen helyzetben keresni az Urat? Ésaiás könyvének idézett szakasza (az 58.-kal szoros egységet alkotó 59. fejezet) erre a kérdésre is megadja a választ. Ebben a részben Isten a népe tudomására hozza mindazokat a bűnöket, amelyek lehetetlenné teszik, hogy meghallgassa őket, majd a 9. versben megszólal a próféta, hogy elismerje Isten feddő ítéletének jogosságát, és a nép nevében bűnvallomást tegyen. Kivonatossan idézzük a legfontosabb mondatokat:

„*Ímé, nem oly rövid az Úr keze, hogy meg ne szabadíthatna, és nem oly süket az Ő füle, hogy meg ne hallgathatna; hanem a ti vétkeitek választanak el titeket Istentektől, és bűneitek fedezték el orcáját tielőttetek, hogy meg nem hallgatott. (...) Ezért van távol tőlünk az ítélet, és nem ér el minket az igazság, várunk világosság-*

ra, és ímé, sötétség, s fényességre, és ímé, homályban járunk! (...) Mert sokak előtted gonoszságaink, és bűneink bizonyosságot tesznek ellenünk, mert gonoszságaink velünk vannak, és vétkeinket ismerjük: elpártoltunk és megtagadtuk az Urat, és eltávoztunk a mi Istenünktől, szólunk nyomorgatásról és elszakadásról, gondoltunk és szólunk szívünkben hazug beszédeket...” (Ésa. 59:1–2, 9, 12–13)

A bűjtről elmélkedve az első pontban vetettük föl a kérdést: mi indíthatja olyan mély gyászra a hívőt, ami az igazi bűjtben nyer kifejezést? A fentiek ismeretében kézenfekvő a válasz: az a felismerés, hogy eltávolodtunk mennyei Atyánktól, hogy bűneink elválasztanak minket Istenünktől – ezért keresni akarjuk az Urat, hiszen vágyunk újra az Ő közelségében lenni, és szeretnénk részesedni áldásaiban, amelyeket bizonyos mértékig vissza kell tartania tőlünk. A távol lévő Istent keresni pedig azt jelenti, hogy megkeressük önmagunkban mindazt, ami elválaszthat Tőle, s úgy teszünk, mint Ésaiás próféta: bevalljuk bűneinket Isten előtt. Erre a lelki magatartásra vonatkozik a harmadik alapgondolat, amelyet a bűjtről el kell mondanunk:

3. A bűjt az Isten előtti alázat kifejezése.

Az ószövetségi írások gyakori szókapcsolata ez: „*bűjtölni zsákban és hamuban*”. A már idézett igeversben, Dn. 9:3-ban is találkozhattunk vele. A Bibliát olvasó legtöbb ember talán elgondolkodott már azon, mit jelentenek e különös szavak. Mi ugyan bűjtölünk néha, de sohasem szoktunk a bűjt napján zsákba öltözni és hamut szórni a fejünkre, mert érthető módon túlságosan szokatlanok, „archaikusnak” érezzük ezt a gyakorlatot. Annak idején ez nyilván mégsem üres forma volt, tehát érdemes utánajárnunk, mi lehetett e szokás lelki tartalma, illetve e szimbólumok igazi jelentése.

Közelebbi vizsgálat céljából a bibliai történelem leg híresebb „zsákba öltözését”, Ninive királyának történetét idézem fel. Jónás könyvének közismert leírása szerint a mindenható Isten elküldte vonakodó prófétáját kora legbűnösebb városába, az akkor még fénykora előtti asszíriai Ninivébe, hogy a bálványimádó pogányok között az ítélet üzenetét hirdesse. Jónás az Úr parancsa szerint a város negyven nap múlva bekövetkező pusztulásáról prédikált, és ezzel olyan hatást váltott ki, amire ő maga sem számított: Ninive lakói hittek neki, és megtértek Isten közelgő ítéletének súlya alatt. Ami történt, nem csak a Bibliában, de bízvást mondhatjuk, hogy az egész emberi történelemben is példa nélkül áll: egy pogány város teljes lakossága megtért egy alulról szerveződő bűjt- és bűnbánati felhívás következtében; sőt, maga az uralkodó is megfogadta a nép szavát, és mintegy az élére állt e spontán ébredési mozgalomnak: „*A niniveiek pedig hittek Istenben, és bűjtöt hirdettek, s nagyjaiktól fogva kicsinyeikig zsákba öltöztek. És eljutott a beszéd Ninive királyához, és felkelt királyi székből, levette magáról királyi ruháját, és zsákba borított, s ült a porba.*” (Jónás 3:5–6)

Önmagában is megdöbbentő az uralkodó „demokratikus” magatartása, ahogyan minden további nélkül

közösséget vállal bűnbánó népével. Azonban többet is tett ennél, hiszen gesztusa nyilvánvalóan szimbolikus értékű. Lássuk tehát: mi is történt valójában Ninivében? Mit tett a király, és mit fejezett ki e cselekedetekkel?

Ninive királya két dolgot tett:

1. felkelt királyi székéről, és *helyette* a porba ült;
2. levette magáról a királyi ruhát, és *helyette* zsákba öltözött.

Ha meg akarjuk érteni indítékait és gesztusai valódi jelentőségét, ne arra figyeljünk, mit vállalt (a zsákot és a port), hanem arra, miről mondott le, mit hagyott ott (a trónt és a királyi ruhát). Ebből a nézőpontból válik csak világossá: Ninive uralkodója jelentősegteljesen letette királyi hatalmának attribútumait. Cselekedete a legmélyebb alázat lelki magatartásának tükrö: a mindenható Isten színe előtt elismerte teremtmény, sőt bűnös, megváltásra szoruló teremtmény voltát, ami nem csekélység egy ókori despotától, akinek számos kortárs „kollégája” istenként tekintett önmagára. Tettei a következő üzenetet közvetítik: „Isten ítéletének árnyékában én nem vagyok többé király. Hatalmamat Tőle kaptam, aki minden hatalom forrása mennyen és földön. Nem én vagyok a leghatalmasabb lény: van felettem is valaki, akinek számadással tartozom, és ez a valaki most eljön, hogy számon kérje cselekedeteimet – én pedig nem vagyok méltó, hogy megálljak előtte. Ezennel visszaadom hatalmamat Annak, akit az valóban megillet.”

Talán még nem teljesen világos, mennyiben segíthet nekünk ennek a történelmi kor és társadalmi helyzet tekintetében tőlünk oly távol álló férfiúnak a példája. Mi nem vagyunk uralkodók. Vajon miben követhetnénk az alázatnak ezt a gesztusát?

Tévedünk, ha azt hisszük, hogy nem vagyunk uralkodók. Bár foglalkozásunk természetesen más, mégis igényt tartunk valamennyien a teljhatalomra legalább a saját életünk felett. Azt gondoljuk, hogy ez már igazán természetes, hiszen magától értetődő módon sajátunknak tekintjük életünket. Mi sem vagyunk ugyanis teljes mértékben mentesek a szenvedélybetegség és öngyilkosok örökös hivatkozásától: ez az én életem, senki sem szólhat bele. Vajon valóban megkívánja-e követőtől Krisztus, hogy lemondjanak az uralkodásnak erről az oly magától értetődőnek tekintett jogáról?

Ez a kérdés kereszténységünk leglényegét érinti. A hívő életben szerzett kudarcaink jelentős része meggyőződésünk szerint abból fakad, hogy míg értelmünk szintjén elfogadtuk a Biblia alapvető igazságait és el is köteleztük magunkat azok képviselőjére, nem mondtunk le életünk irányításának vélt jogáról – bibliai kifejezéssel élve: nem haltunk meg önmagunknak, hogy feltámadva Krisztussal éljünk. Alig akad olyan keresztény, akinek valós tapasztalaton alapuló fogalmai lennének arról, amiről Pál ír a galáciabeliekhez szóló levelében: „*Krisztussal együtt megfeszítettem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; amely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta értem.*” (Gal. 2:20) Ugyanő a Római levélben „test szerint járásnak” nevezi ezt a természetes emberi gondolkodásmódot, amely életével

mint saját tulajdonával rendelkezni kíván, s így nem képes kiszabadulni az önzés pokoli körforgásából, hiába gyönyörködik a „*belső ember szerint*” Isten törvényében (Rm. 7:22–24; 8:5–9).

Az apostol a kivezető utat a „Lélek szerint járásban” látta, abban, hogy az emberi lény teljességgel aláveti magát Isten Szentlélek által megnyilvánuló vezetésének. Ez szükségszerűen azzal jár, hogy nem tartja fenn magának az irányítás jogát, ami pedig a meg nem újult szív legféltettebb kincse. Ez a Szentírás különös tanítása a keresztény szabadságról: rabságunkban egyedül a választás szabadsága adatik meg nekünk, hogy lemondva vélt szabadságunk dédelgetett illúziójáról, Krisztus foglyává lehessünk, és megismerhessük az alázat és engedelmesség valóságos szabadságát: azt a szabadságot, amely nem autonómiából fakad (hiszen nem függetlenségre születünk), hanem abból, hogy felszabadulunk igazi rendeltetésünk, valóságos életcélunk betöltésére. Ismét Pált idézzük: „*De amelyek nekem egykor nyereségek voltak, azokat a Krisztusért kárnak ítélem. Sőt annakfelette most is kárnak ítélek mindent az én Uram, Jézus Krisztus ismeretének gazdagsága miatt: akiért mindent kárba veszni hagytam és szemétnak ítélek, hogy a Krisztust megnyerjem, és találtassam Őbenne, mint akinek nincsen saját igazságom a törvényből, hanem van igazságom a Krisztusban való hit által, Istentől való igazságom a hit alapján...*” (Fil. 3:7–9)

Pál azért írhatott erről ilyen mélységes meggyőződéssel, mert hitre jutásának pillanatában megtapasztalta, hogy az Istennel szerzett tapasztalatok magaslataihoz a legmélyebb alázaton át vezet az út. Isten „*választott edénye*” volt az evangélium hirdetésére (A. cs. 9:15), de nem öröklött vagy szerzett tulajdonságai képesítették erre, hanem az az alázat, amellyel elfogadta a Lélek vezetését. Kemény leckére volt szüksége: az önmagát nagyra tartó farizeusnak el kellett terülnie a damaszkuszi út porában, el kellett veszítenie a szeme világát, tehetetlen nyomorékként, kézen fogva kellett őt vezetni – el kellett jutnia odáig, hogy egyetlen lépést se tehessen többé a maga erejéből. Amikor belátta saját semmiségét, Isten, aki lerombolta, újra felépítette őt – egy új életre, egy új szolgálatra, amely dicsőséget szerzett a Mindenható nevének. Pált nem tehetése, hanem alázata tette képessé a leghatalmasabb feladatra, amely talán Mózes óta embernek adatott.

Mindannyiunk számára a legfontosabb kérdés: ki ül az életünk trónján? Valóban akarjuk-e, hogy felettünk is az uralkodjék, akinek minden hatalom adatott mennyen és földön, akit Isten felmagasztalt „*és ajándékozott neki oly nevet, amely minden név fölött való; hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieké, földieké és föld alatt valóké; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére*” (Fil. 2:9–11). Ha el akarjuk fogadni Őt, le kell győznünk önmagunkban azt a hajlamunkat, amely lehetetlenné teszi, hogy kiadjuk kezünkől a jogart. A Szentlélek először értelmünket győzi meg a változás szükségességéről, ez azonban még kevés ahhoz, hogy e változás meg is történjen. Bármilyen ostoba is ragaszkodásunk e nem létező szuverenitáshoz, a „tagjainkba írt törvény” kötelez

minket, annyira, hogy még magyarázatot is találunk, ideológiát is gyártunk saját önzésünk igazolására. Harcba kell indulnunk, felvértezve magunkat a Lélek fegyvereivel, saját „földi tagjaink” ellen, bűneink és bálványaink ellen. *„Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erősek az Istennek, erősségek lerontására; lerontván okoskodásokat és minden magaslatot, amely Isten ismerete ellen emeltetett...”* (II. Kor. 10:4–5) Ha Krisztust akarjuk királyunknak, meg kell üresítenünk, befogadóvá kell tennünk a szívünket, hogy nálunk lakozhasson. Ha Krisztussal akarunk járni, ha közösségben szeretnénk élni Ővele, el kell távolítanunk minden akadályt e közösség útjából. Ez a küzdelem a böjttel.

Az eddigiekben tehát három fontos megállapítást tettünk a böjtről, az idevonatkozó bibliai ígék fényében. Az első az volt, hogy a Szentírásban a böjt fogalma szorosán összekapcsolódik a bűnbánat és a gyász kifejezéseivel – úgy tűnik, mintha kifejezetten akkor lenne rá szükség, amikor az ember valami miatt mélyes szomorúságot él meg az Istennel való kapcsolatában. Másodsorban azt vizsgáltuk, mi válhatja ki ezt a mély gyászt az emberből. Josafát és Dániel példája vezetett el arra, hogy az Istent szerető, Őutána vágyakozó, de az Úr észlelhető jelenlétét valamilyen okból (pl. bűneik miatt) nélkülöző hívők, vagy akár Isten egész népe böjttel fejezte ki bűnbánatát és az Istennel kötött szövetség megújításának őszinte vágyát, amikor szembesült áldásainak égető hiányával. Harmadsorban Ninive királyának böjtjéből és Pál apostol történetéből megsejthettük, mit jelent az alázatért folytatott élet-halálharc, amelynek során minden bálványunktól meg kell tisztulnunk, hogy szívünkben Krisztus valóban Úr és Király lehessen, és helyreállhasson megszakadt szeretetkapcsolatunk mennyei Atyánkkal.

Mindebből félreérthetetlenül következik, hogy – elmentésben az egyházban elterjedt szemlélettel – a böjtöléssel nem Istenre gyakorolunk hatást, hanem önmagunkra, de az Istennel való kapcsolat keresésével összefüggésben (tehát nem önmagunk emberi erővel történő megjobbítása céljából). A Biblia szerinti böjt sokkal több, mint tartózkodás a tápláléktól valamely magasabb rendű lelki cél érdekében. Megállapítottuk: a böjt arra irányul, hogy helyreállítsuk az élő kapcsolatot Istennel – de hogyan segít hozzá e helyreállításhoz az, ha bizonyos ideig nem veszünk magunkhoz ételt és italt? A testi táplálék megvonása kifejez valamit: mindenkefeletti vágyat arra, hogy rendezzük viszonyunkat Teremtőnkkel. A böjtnak akkor van értelme, ha a lelkünk mélyén megéljük azt az égető hiányt, amelyet az Úr távolléte okoz bennünk, amihez képest eltöprel a testi táplálék hiánya miatti éhségérzet; ha testi szükségleteinknél is jobban vágyunk arra, hogy lelkiekben megelégtessünk. Az éhezés a böjt idején csupán a külsőség; ez még nem maga a böjt. Azt tudatosítja bennünk, hogy testünk és lelkünk élete egyaránt Isten kezében van, és ezáltal eszközül szolgál ahhoz, hogy ne a földi, hanem a mennyei dolgokra irányuljon a tekintetünk. (Érdemes itt kitérni arra, hogy bizonyos igei kijelentések szerint a böjt nem csupán az ételtől és italtól, ha-

nem minden egyéb e világra tartozó tevékenységtől való tartózkodást is jelent – mint például a különféle „kedvtelésektől”, vagy házastársak esetében a szerelmi élettől: Ésa. 58:3; I. Kor. 7:5.) Nem arra való tehát, hogy nyomatékot adjon imádságainknak – hiszen Istent mi nem tudnánk ilyen módon befolyásolni –, hanem bennünket készít elő arra, hogy Isten színe elé járulhassunk, felismerve, megbánva és bevallva bűneinket, amelyek elválasztanak az Úrtól. A példázatbeli farizeus (Lk. 18:9–14) véleményével ellentétben a böjt nem szerez érdemeket Isten előtt, ahogyan egyetlen más kegyes magatartás sem. Éppen ellenkezőleg: alázat tanít, és azt tudatosítja, hogy kegyelemből hallgattatunk meg.

„HOGY MEGNYISD A GONOSZSÁG BILINCSEIT...”

Ésaiás könyve 58. fejezete a legismertebb bibliai szakasz a böjtről. Az eddigiekben már szó volt a fejezet első verseiről, amelyekben Isten megindokolja zúgolódó népének, hogy nem vehet tudomást formai szempontból kifogástalannak látszó, buzgó imával és böjttel kísért istentiszteletükről, mert elrendezetlen bűnök terhelik őket: Istenhez fordulásuk nem jár együtt valószínűs megteréssel. Az Úr határozottan kijelenti – ahogyan az Ószövetség egyéb helyein is –, hogy Őelőtte utálatosság a parancsolatai külsőségeinek megtartása, ha közben azok lelki tartalma eltűnik: *„Hát ilyen a böjt, amelyet én kedvelek, és olyan a nap, amelyen az ember a lelkét győtri? Avagy ha mint káka lehajtja fejét, és zsákot és hamvat terít maga alá: ezt nevezed-e böjtnak és az Úr előtt kedves napnak?”* (58:5)

A fejezet hátralévő része arról szól, milyen kézzelfogható változást idézne elő Isten népe körében, ha úgy böjtlőnének, hogy az Úr előtt valóban kedves lehessen, és válaszul Isten milyen áldásokat árasztana népére, ha megtérnének gonoszágaikból. Amikor Ésaiás 58. fejezetét olvassuk, nem szabad elfelejtenünk: itt már többről van szó, mint az emberi szív megtisztításáról, hogy abban Krisztus uralkodhasson; többről, mint az ember személyes megtéréséről, Istennel való közössége helyreállításáról. Ez az igeszakasz Isten népe lelki megújulásáról szól – annál is többről tehát, mint hogy a mindenkor egyház tagjai egyenként megtérnek bűneikből és megtisztítják a szívüket, bár ez természetesen elengedhetetlen a közösség fölemelkedéséhez. Mivel egy igazi közösség több, mint emberek összessége, a megszentelődött egyház is több megszentelődött egyének összességénél. Emberek csoportjait az emberi kapcsolatok sajátos jellegzetességei formálják közösségekké. A keresztény közösségben Jézus tanítása nyomán szeretetnek szoktuk nevezni azt a jellegzetességet, amely tagjait minden más társadalmi formációtól eltérő közösségbe fogja össze. A Mester szavai szerint ez a tanítványság megkülönböztető jegye a külvilág előtt: *„Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok: ha egymást szeretni fogjátok.”* (Jn. 13:35)

Ahogy az egyes hívő böjtje, ha helyesen fogja fel, saját szívének megtisztítására irányul, úgy a hívő közös-

ség közös börtje az egyház mint közösség megtisztulását célozza. Az ilyen börtnek a tagok egyénekénti megtérésén túl azoknak az emberi kapcsolatoknak a megújulását is munkálnia kell, amelyek az embereket közösséggé, az egyes tagokat Krisztus szimbolikus testvéreivé egyesítik. Mint egyéneknek, mindannyiunknak megtisztításra szorul a szívünk. Mint testvéri közösségnek, leginkább az emberi kapcsolataink szennyesek. A börtre való felhívás, akár Jóel, akár Ésaías könyvéből olvassuk, Isten egyházában a testvéri kapcsolatok reformációjára, az egymás ellen elkövetett bűnök terheitől való kölcsönös felszabadításra szólít fel bennünket. Ez a gondolatmenet adja meg a kulcsot Ésaías 58:6 megértéséhez: *„Hát nem ez-é a bört, amit én kedvelek: hogy megnyisd a gonoszság bilincseit, az igazság köteleit megoldjad, és szabadon bocsádsz az elnyomottakat, és hogy minden ígát széttépjetelek?”*

Sokáig rejtély volt számomra ez az igehely, mivel én is úgy gondolkodtam, hogy a bört azt jelenti, hogy nem eszünk, hanem imádkozunk. Ésaías könyve pedig ettől az ígétől kezdve különféle jó cselekedeteket említ az elnyomottak, éhezők és bujdosók iránt, azt állítva, hogy ez a bört, amelyet Isten kedvel. Bár nem vitattam, hogy ezek Istennek tetsző dolgok, mégsem értettem, milyen összefüggésben vannak e cselekedetek a börttel: egy dolog a jó cselekedet, és egy másik, noha szintén hasznos dolog, a bört. Nem is értettem meg addig, míg úgy nem olvastam, mint az Úr válaszát a népek a harmadik versben feltett kérdésére: *„Mért börtölünk, és Te nem nézed, gyötörjük lelkünket, és Te nem tudod?”*

Isten itt nem az egyesekhez, hanem az egész néphez szól. Tudomásukra hozza, amire már a fentiekben eljutottunk: hogy az Ő szemében a börtnek mint pusztavallásgyakorlatnak csekély értéke van. A bört csak eszköz, Isten azonban arra figyel, terem-e valódi gyümölcs a börtölő nép életében: megnyitják-e a bilincseket, megoldják-e az ígát, szabadon bocsátják-e az elnyomottakat, táplálják-e az éhezőt, befogadják-e a bujdosót, felruhazzák-e a mezítelent (7–8. vers). Az ószövetségi nép esetében ezek nyilván szó szerinti elvárások voltak Isten részéről. Börtjüknek, imáinknak és minden istentiszteletüknek csak annyiban volt értéke az Úr előtt, amennyiben mindez az emberek lelkében valósgos változásokat munkált, olyan változásokat, amelyek az egymás közötti viszonyukban érhetőek tetten. Isten radikális reformációt akart Izraelben, mélyreható változásokat: az Őhöz való igaz megtérés bizonyosságaként a mózesi törvények társadalmi igazságosságot szolgáló rendelkezéseinek maradéktalan megtartását – nem érhetette be a vallási élet külsőségeinek rendezésével. Ebben az értelemben az „igák köteleinek megoldása”, az „elnyomottak szabadon bocsátása” a jubileumi év törvényére utal, amely előírta, hogy a héberek közül való szolgákat minden ötvenedik évben fel kell szabadítani, az adósságokat pedig el kell engedni (III. Móz. 25:10; 39–43). Ezt a törvényt Izraelben gyakorlatilag sohasem tartották meg, és Isten több alkalommal is elmarasztalta emiatt a népet.

Van azonban ezeknek az ígéknek egy mélyebb, egyetemes jelentése is, amelyet Jézus Krisztusnak az adós

szolgáról szóló példázata világít meg utólag. A példázatbeli úr óriási összegű adósságot engedett el szolgájának, aki azonban erőszakkal is behajtotta szolgatársán azt a csekély tartozást, amivel a másik adós volt neki – így méltatlanná vált a kegyelemre, és elengedett adóssága végül visszahárult rá (Mt. 18:23–34). Jézus ezekkel a szavakkal zárta le a történetet: *„Ekképpen cselekszik az én mennyei Atyám is veletek, ha szívetekből meg nem bocsátjátok, kiki az ő atyjafiának, az ő vétkeiket.”* (18:35) A példázat tehát az adósságelengedés és a bűnbocsánat párhuzamára, illetve az isteni megbocsátás és az emberi engesztelhetetlenség ellentétére épül: annak a kegyelemnek a fényében, amelyet elnyertünk, kötelesek vagyunk minden testvérünknek szívből megbocsátani, hiszen megbocsátott bűneink úgy aránylanak felebarátunk ellenünk elkövetett bűneihez, mint tízezer talantum a száz dénárhoz.

Amikor tehát Ésaías próféta által az igazi börtől és a nyomában járó reformációról beszél Isten, valójában kölcsönös lelki adósságelengedésre szólít fel: egymás ellen elkövetett bűneink azonnali és teljes megbocsátására, egymás iránti fenntartásaink és elvárásaink feladására, az egymásra helyezett ígák köteleinek megoldására, azaz testvéri kapcsolataink gyökeres megújítására. Emlékezzünk vissza a feddésre Ésa. 58:4-ből: *„Nem úgy börtöltök mostan, hogy meghallassék szavatok a magasságban.”* Ha úgy börtölünk, hogy szavunk meghallgatassék, annak ilyen gyümölcse lesz. Amikor az Úr börtre hív, egyéni megtérésre, de közösségi megújulásra is hív. A hívó egyház együttes börtje sohasem lehet formai jellegű, üres; mindig együtt kell járnia a szívek megszagatásával, a bűnök bevallásával és megbocsátásával. A bört nem lehet terméketlen: ha nem követi lelki ébredés, sőt forradalom, kár volt hozzákezdeni. A testvéri kapcsolatokban tetten érhető valósgos változás mértéke határozza meg a közös bört értékét.

E lelki reformáció kívánatos mélységére mutat rá egy különleges kifejezés a hetedik versben: *„Tested előtt el ne rejtsd magadat!”* Többet takar e néhány szó, mint felszólítást arra, hogy ne zárkozzunk el szükségben lévő felebarátunk elől. Amikor az első ember még bűn nélküli és szent volt, így fogadta a másodikat, Istentől kapott társát: *„Ez már csontomból való csont és testemből való test: ez asszonyembernek neveztesse, mert emberből vétetett.”* (I. Móz. 2:23) A bűn legelső következménye volt viszont, hogy mindketten elfeledkeztek arról, hogy egymás testéből valók – a másik hirtelen potenciális ellenségévé változott, akitől gyanakvóan biztonsgos távolságot kell tartani, és kiszolgáltatottságukat száználmas igyekezettel próbálták leplezni: fügefalevél öltözéket készítettek maguknak. *„És elrejtőzött az ember...”* (3:8); először egymás, azután az Úr elől. A fügefalevél: szimbólum. Ember és ember közötti bizalmatlanság, félelem, az egymás elleni védekezés jelképe, amelyre követelő kényszert érzünk, rettegve attól, hogy lelepleződik *„mezítelenségünk rútsága”* (Jel. 3:18). A bűneset óta minden ember ellenállhatatlan ösztönt követve törekszik az alakoskodásra. Mindannyian látszani szeretnénk valamilyennek, és megtanultunk úgy viselkedni, hogy képesek legyünk fenntartani ezt a ma-

gunk gyártotta látszatot. Mire elérjük a felnőttkort, már önmagunkat is meggyőztük arról, hogy valóban azok vagyunk, akinek görcsös igyekezettel látszani akarunk. Tudatunk mélyén tudjuk, hogy veszedelmes lenne feltárni igazi lényünket, hiszen ezzel kiszolgáltatnánk magunkat, sebezhetővé válnánk. A bűnös emberi természet a mai napig így aggatja magára a fügefaleveleket. Isten azonban nem szentesíti ezt a színjátékot. Azt üzeni: „*Tested előtt el ne rejtsd magadat!*” Önnön természeted követelő ösztönét megtagadva meg kell látnod és meg kell mutatnod magadat. Társad csontodból való csont, testedből való test. Ki kell tárnod a szívedet, akkor is, ha belelátnak, és be kell fogadnod oda testvéredet, aki hasonló hozzád. Vállalnod kell magad a világ előtt mint bűnöst – hiszen csak így vállalhatod Krisztust, aki megváltott téged bűneidből. Vállalnod kell testvéredet a bűneivel együtt – hiszen Krisztus is hordozta a te bűniedet, és ezt mondta: „*Amint én szeretlek titeket, úgy szeressétek ti is egymást!*” (Jn. 13:34) Az újjá nem született lélek visszaretten ettől az áldozattól – de „*a szeretetben nincsen félelem*” (I. Jn. 4:18).

A gonoszság bilincseit, az iga köteleit a magunk lelkében is meg kell oldanunk, legyőzve rettegésünket egymástól, és kiszolgáltatva önmagunkat a szeretet követelménye szerint; éppen úgy, ahogyan Krisztus is kiszolgáltatva magát az embereknek. Az Ő szeretetében nem volt félelem.

E kiszolgáltatottság kockázata szinte elhordozhatatlan az emberi lélek számára – többek között éppen ezért nem népszerű az örökkévaló evangélium (bár sokszor maguk a keresztények, az evangélium szolgálói sincsenek tisztában azzal, hogy ez a vállalás valóban része az evangéliumnak). Ésaías könyvében azonban az Úr a legbátorítóbb ígéretekkel biztatja azokat, akik mégis elszánják magukat arra, hogy megoldják a maguk és mások bilincseit: „*Akkor felhasad, mint hajnal, a te világosságod, és meggyógyulásod gyorsan kivirágzik, és igazságod előtted jár; az Úr dicsősége követ. Akkor kiáltasz, és az Úr meghallgat, jajgatsz, és Ő azt mondja: Ímé, itt vagyok. (...) És vezérel téged az Úr szüntelen, megelégti lelkedet nagy szárazságban is, csontjaidat megerősíti, és olyan lesz, mint a megöntözött kert, s mint vízforrás, amelynek vize el nem fogy. És megépítik fiaid a régi romokat, az emberöltők alapzatait felrakod, s nevezetel romlás építőjének, ösvények megújítójának, hogy ott lakhassanak. (...) Akkor gyönyörűség lesz az Úrban; és én hordozlak a föld magaslatain...*”

Ha valóban gyógyulásra van szükségünk, ha világságra várunk, ha a föld magaslatain szeretnénk járni az Úrral, ha „*örök életre buzgó víz kútforrása*” szeretnénk lenni, nincs más út számunkra, mint az önmegtagadás és a testvéri szeretet útja – vagy másképpen fogalmazva: a böjtölés, sírás és kesergés útja, a szív megszaggatásának útja...

„SZÍVEKBEN SE GONDOLJATOK GONOSZT!”

A babiloni fogság hetven esztendejének lejárta után, Dárius király uralkodásának negyedik évében, az újjá-

építés idején a fogságból hazatért zsidók küldöttséget indítottak az Úr házába a papokhoz és a prófétákhoz, hogy megkérdezzék Istent egy tulajdonképpen ceremoniális jelentőségű kérdés felől, amelyben nem tudtak dűlőre jutni. Az istenfélő zsidók ugyanis a fogság ideje alatt évi rendszerességgel közös böjtöt tartottak, nyilvánvalóan a szabadulásért és Jeruzsálem helyreállításáért, továbbá bizonyára bünbánati jelleggel is, hiszen tudták, hogy a fogsággal Isten ítélete valósul meg a nép felett. Amikor a fogság véget ért, de Jeruzsálem teljes újjáépítése késedelmet szenvedett a Dániel által is megjövendölt „viszontagságos idő” miatt, zavarba jöttek: nem tudták eldönteni, tetszik-e az Úrnak, ha folytatják ezt a gyakorlatot. Ezért a legkézenfekvőbb megoldáshoz folyamodtak: megkérdezték a prófétákat, böjtöljenek-e az ötödik hónapban, ahogyan eddig is tették.

Isten Zakariás prófétán keresztül válaszolta meg a kérdést, de a válasz alighanem meglepte a zsidó nép vezetőit: „*Szólj az ország minden népének és a papoknak, mondván: Mikor böjtöltetek és gyászoltatok az ötödik és a hetedik hónapban, és pedig hetven esztendeig: avagy böjtölvén nekem böjtöltetek-e? És mikor ettetek és mikor ittatok: avagy nem magatoknak ettetek és magatoknak ittatok-e?*” (Zak. 7:5–6) Úgy hangzik ez, mintha az Úrnak tökéletesen mindegy lenne, akár böjtöl a nép, akár nem. És valóban: ha ez a benyomásunk, nem is járunk messze az igazságtól. Isten a népe tudomására hozta, amit e nélkül is tudniuk kellett volna: az ember éppúgy nem képes az Úrnak böjtölni, mint ahogy lehetetlen az Úrnak enni és inni. A bizonyára jó szándékkal indult gyakorlat az évtizedek során valószínűleg megszokássá kezdett válni, és ahogy ilyenkor lenni szokott, akik kirtartottak benne, ezt saját hűségük és istenfélésük bizonyítékának tekintették. Ami eredetileg az Isten előtti bünbánat kifejezése volt, észrevétlenül érdemszerző, kegyes cselekedetté változott, és abban a pillanatban, amikor ez az indíték előtérbe került, anélkül, hogy a böjtölők észrevették volna, elveszítették Isten jóváhagyását és áldásait.

Hol követtek el hibát? Ott, ahol azóta a kereszténység is számtalan alkalommal utat tévesztett: azt hitték, nyújthatnak valamit az Úrnak. Jób könyvében, Elihu tévedésektől sem mentes és alapvetően hamis istenképet sugárzó beszédében találhatunk egy mélységesen igaz gondolatot: „*Tekints az égre és lásd meg, és nézd meg a fellegeket, milyen magasan vannak feletted! Hogyha vétkezel, mit tehetsz ellene; ha megsokasítod vétkeidet, mit ártasz néki? Ha igaz vagy, mit adsz néki, avagy mit kap a te kezedből?*” (Jób 35:5–7) Istent, akár a fellegeket, mi emberek nem vagyunk képesek befolyásolni. Sem bűneink, sem igazságunk nem mozdítja el Isten művét arról a pályáról, amelyre Ő állította. Ahogyan nem árthatunk neki, úgy nem lehetünk hasznára sem. Ő mindenekelőtt ennek az alapvető igazságnak a beismerését várja tőlünk: fogadjuk el alázattal, hogy Ő Teremtő, mi pedig teremtmények vagyunk, és nem cselekedhetünk sem érte, sem ellene semmit a magunk erejéből. Isten tudatosítja bennünk a közöttünk lévő mérhetetlen távolságot, mielőtt megértenénk, milyen mélységes kegyelem az Ő részéről, hogy Jézus

Krisztusban mégis lehajolt hozzánk. Nem könnyű elfogadnunk saját kicsinységünket, annyira szeretjük azal átlatni magunkat, hogy valakik vagyunk. Mégis el kell fogadnunk: aki így gondolkodik, az Káin útjára téved, aki szintén azt hitte, hogy bűnvallomás és alázat helyett ajándékkal is szolgálhat az Úrnak.

Isten az eddigiekben vázoltakkal összhangban jelenti ki: az ember nem neki, hanem önmagának, önmagáért böjtöl. De ha saját semmiségének tudatában, teljes alázattal kérdezi, mit tehetne mégis, ami Istennek tetsző, az Úr készséggel válaszol. Zakariás prófétán keresztül elmondta, mi az, ami igazán fontos a szemei előtt: „Így szólt a Seregek Ura, mondván: Igaz ítélettel ítéljétek, és irgalmasságot és könyörületeséget gyakoroljon kiki az ő felebarátjával! Özvegyet és árvát, jövevényt és szegényt meg ne sarcoljatok, és egymás ellen még szívetekben se gondoljatok gonoszt!” (Zak. 7:9–10)

Ez az ige arra tanít bennünket, hogy Isten nézőpontjából lássuk az életünket. A Seregek Ura gyümölcsai alapján ítéli meg a fát. Istentiszteleteink, énekeink, imádságaink nem hatják meg Őt, legbuzgóbb szolgálataink is semmi a szemében. Mint jó Gazda, csak a gyümölcsre figyel – Ő az, aki mindent megtesz szőlőkertjéért, de ha vadszőlőt terem, kivágja és elpusztítja azt (Ésa. 5:1–7). Ugyanez a változhatatlan Isten helyezte kilátásba a legsúlyosabb ítéletet a laodiceai gyülekezet felett: „Mivel langymeleg vagy, sem hideg, sem hév, ki foglak vetni az én számból.” (Jel. 3:16) Hajlamosak vagyunk arra, hogy ne vegyük egészen komolyan ezt a figyelmeztetést mint nagyon is reális lehetőséget. Az adventmozgalom győzelméről szóló ígéretek a *Bizonyságtételekben* ne feledtessék el velünk, hogy az a

majdani győzelem ma még számunkra elképzelhetetlen próbatételek nyomán, olyan rostálás eredményeképpen jön létre, hogy talán egyházunk tagságának túlnyomó többsége elvész, s helyüket újabbak, „a tizenegy órai munkások” foglalják majd el.

Az Ige rávilágít: legsúlyosabb fogyatékoságunk éppen ott van, ahol mint Isten népének a legfényesebben kellene világítanunk – az egymás iránti megkülönböztetett, a világ számára is tanúbizonyságot szolgáló szeretetben; az egységben, amiért Jézus főpapi imájában könyörgött (Jn. 17. fejezet). Gondoljuk meg: ez az ima Mesterünk lelki testamentuma, ránk hagyományozott végakarata. Ha szeretjük Őt, mi lehet számunkra fontosabb ennél: önérzet?, érdek?, megszőkás?, büszkeség?

Ez a tanulmány a késői esőre való felkészülés gondolatának jegyében kezdődött. Felkészülésünk egyik kulcskérdését, az igazi, Isten szerint való böjtöt vetjük nagyító alá. Befejezésül illő, hogy megválaszoljuk a legégetőbb kérdést: mi hiányzik ma még a Lélek esőjéhez? Mi az, amiért leginkább böjtölnünk és imádkoznunk kell, sírással is, kesergéssel is, a szív megszággatásával is? Zakariás idézett részében találunk választ: „Egymás ellen még szívetekben se gondoljatok gonoszt!”

Ez a legnagyobb erkölcsi magasság, ahová halandó ember, halandókból álló nép valaha eljuthat. De abban a pillanatban, hogy eljut ide, soha nem látott módon fog kitöltetni a Lélek – mert semmilyen hatalom vissza nem tarthatja többé.

Várkonyi András

tájékoztató

A tanulmányi bizottság munkájáról

2002. június 27-én a tanulmányi bizottság megtartotta a legutóbbi küldöttértekezlet utáni első ülését, és a következő időbeosztást készítette:

A küldöttgyűlésen felvetett kérdések közül augusztus-szeptember hónapban a tized felhasználását, a világiak alkalmazását közösségünkben, illetve a nők prédikatori szolgálatba állítása témákat vizsgáljuk meg. Októberben pedig a szavazás, illetve a politikához való viszonyunk kérdéskörét gondoljuk át.

Kérjük a testvéreket, amennyiben a fentiekkel kapcsolatban kérdéseket, javaslatokat lenne, vagy igei, bizonyágtételekkel tudjátok segíteni munkánkat, az alábbi címre szíveskedjétek azt elküldeni:

Keresztény Advent Közösség
1121 Budapest, Remete u. 16/A
Kérjük, a borítékon tüntessétek fel: „*tanulmányi bizottság*”

Hites Gábor
osztálytitkár

A barátom volt

Csendes őszi nap. Délben érkeztem a faluba. Mint Cannyiszor, az első tanya, amely mellett elmentem, a barátomé volt. Csendes, mint máskor, mégis valami megváltozott. A kapun egy gyászjelentés tudatta az arra járóval: aki itt lakott – élt 46 évet...

Lassan három éve toppant be először kis gyülekezetünkbe, a délelőtti igehirdetés alatt érkezett. A szünetben bemutatkozott, és csak annyit kérdezett, eljáratna-e az istentiszteletekre, be tudnánk-e fogadni őt? Megindító volt látni a hatalmas termetű embert, ahogyan könnyezett, miközben édesapjáról és hívő édesanyjáról beszélt. „Amióta elveszítettem őket, nincs lelki békém... sokszor voltam komisz hozzájuk – mondta szemlesütve. – Úgy érzem, hogy a megnyugvást csak Istennél és az Ő gyülekezetében találhatom meg újra.”

Hamarosan jelezte szándékát: a megnyugvás keresésének jegyében szeretne megkeresztelkedni. Lassan haladtunk a felkészülésben, egyrészt mert olyan sok minden érdekelt az Igéből, hogy a tanulás idején nem egy alkalommal messze kellett kalandoznunk az alapvető témáktól; másrészt azért is, mert bizonytalan volt egyikét bibliai tanítás gyakorlati jelentőségét illetően. Egyenes ember volt. Ő maga is érezte, számára még nem érkezett el a szövetségkötés ideje. Mégis alkalomról alkalomra kifejezte vágyát: „Egyszer én is belépek a vízbe!”

A közös tanulás ideje alatt barátokká lettünk. Nem volt gondolat, öröm vagy bánat, amelyet ne osztott volna meg velem. Nyári, utolsó látogatásom alkalmával elmondta: „Sokat gyötörődöm a családom és régi barátaim Istentől elfordult, megkeményedett, reménység nélküli életét látva.” Önmaga elé meredve, tétován többször is megkérdezte: „Hogyan lehetne összehívni, megszólítani őket? Isten bárcsak felhasználna engem is!” Azzal váltunk el, hogy legközelebb, a nyári tábori időny után még beszélünk erről.

Rövid idő múltán fájdalmas hír érkezett: barátom beteg. Rosszullét, kórház, kivizsgálások, rosszindulatú daganat... Így láttam viszont egy nappal műtete előtt: lefogyva, de lelkében bizakodva: „Az Úr nem hagy el! Talán még van miért élnem.”

A műtét eredménytelen volt, nem tudtak mit eltávolítani – minden beteg volt. Menthetetlen állapotáról nem tájékoztatták, úgy engedték haza a kórházból. Újabb rosszullétek, ismét kórház, alig viselhető fájdalmak. Félttem, hogy mindezt miként viseli, hitében kitart-e? Még háromszor láttam. Egyre soványabb, egyre kimerültebb volt. Minden látogatáskor arra kért, hogy ne csak érte imádkozzunk, hanem mindazokért, akikért felelősséget érzett. „Még tennem kell valamit neked is értük” – mondta. Arca ilyenkor megnyugodott, kismult... Testet öltött előttem Jézus ígérete: *„Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!”* (Jn. 14:27) Szervezetét felélte a szörnyű kór, de hitét, az övéi iránti nagy szeretetét és azt a lelki békét, amely után oly nagyon vágyott, már semmi sem tudta elvenni tőle. Halála előtt egy nappal azt álmodta, hogy ő, aki egyszerű kétkezi emberként küzdötte végig az életét, királlyá lett...

Énekelve, imádkozva búcsúzott az élettől. Az utolsó napon már nem volt fájdalma – csendesesen elaludt.

Amíg élt, sokat tűnődött azon, hogy miként is lehetne megszólítani az embereket. A temetésén mintegy háromszáz ember volt jelen, hallgatva Dávid zsoltárának a mindennapokban visszaköszönő kérdéseit, és azt az egyetlen megoldást, amelyet ő is elfogadott Megváltójától: *„Fölhevült bennem az én szívem, gondolatomban tűz gerjedt fel, így szólok azért az én nyelvemmel: Jelentsd meg, Uram, az én végemet és napjaim mértékét, mennyi az? Hadd tudjam, hogy milyen mulandó vagyok. Ímé tenyérynívé tetted napjaimat, és az én életem Teelőtted, mint a semmi. Bizony merő hiábavalóság minden ember, akárhogy áll is! Bizony árnyékként jár az ember; bizony csak hiába szorgalmatoskodik; rakásra gyűjt, de nem tudja, ki takarítja be azokat! Most azért, mit reméljek, oh Uram?! Tebened van bizodalمام.”* (Zsolt. 39:4–8)

Az életében becsületessége, a temetésén az Ige tanúskodott az élő Isten gondviselő kegyelméről, arról, hogy a mulandó ember számára egyetlen biztos pont létezik csupán: bízni a megváltó Jézus Krisztusban, és ígéretében: *„Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz én bennem, ha meghal is, él.”* (Jn. 11:25)

„Mert nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten; hanem erőnek és szeretetnek és józanságnak lelkét.”

(II. Tím. 1:7)

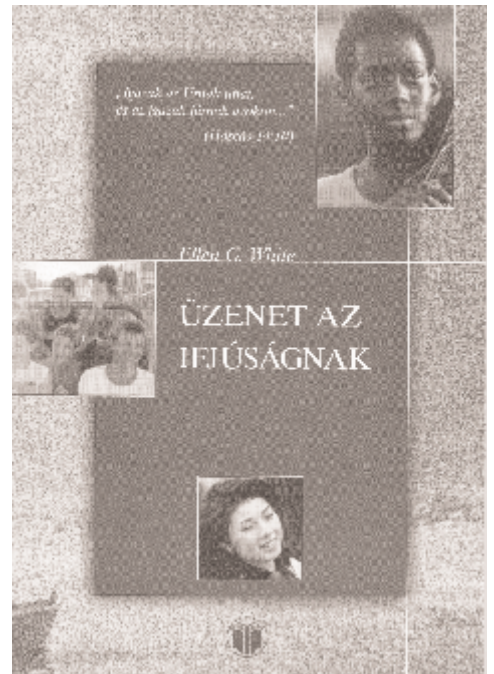
ÚJDONSÁG

Ellen G. White: **ÜZENET AZ IFJÚSÁGNAK**

„Az evangélium hirdetésének szolgálata bátorságot és buzgalmat igényel. Isten hívja a fiatalokat, hogy segítsenek szent munkájában. A tiszta és értelmes tervezéshez és az elgondolások bátor végrehajtásához friss és töretlen tetterőre van szükség. Ezért az Úr felszólítja a fiatalokat, hogy ajánlják fel szolgálatára képességeiket és erejüket. Így dicsőítsék Istent és munkálják embertársaik üdvösségét.

A jó Isten azt kívánja, hogy az ifjúság komolyan gondolkozzon, felkészüljön az Úrnak végzendő nemes munkára, és alkalmas legyen a felelőségek hordozására. Isten hívja a romlatlan szívű, erős, derék fiatal embereket, akik készek az előttük álló küzdelmet bátran megharcolni, hogy Őt dicsőítsék és az emberiség áldására legyenek. Ha az ifjúság tanulmányozná a Bibliát, ha lecsendesítené lelkét, s ha hallgatna Teremtője és Megváltója szavára, akkor Istennel megbékélten élne, és egész lényét nemes érzések tölténék be. Fiatal barátaim, örök érdekeiteket szolgálja, ha Isten ígéjének tanításait megszívlelitek, mert felmérhetetlenül fontosak számotokra!”

(Ellen G. White)



1000 Ft

Dr. Neil Nedley: **DÖNTŐ BIZONYÍTÉK**

Részlet a könyv előszavából, ill. bevezetőjéből:

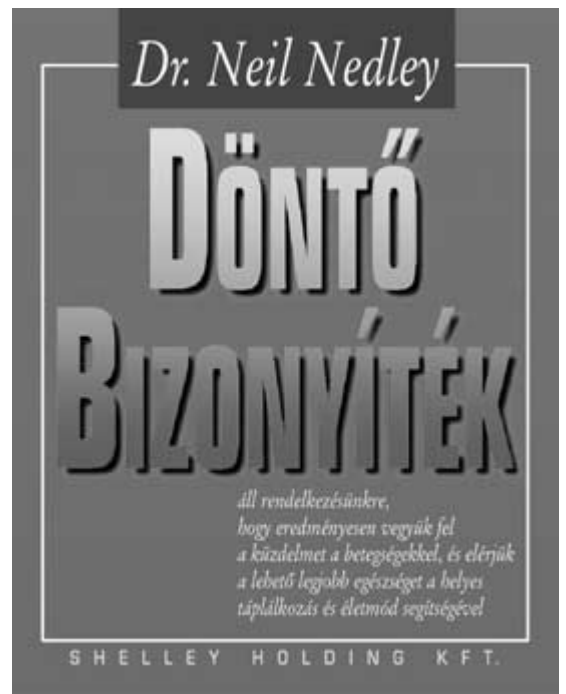
Ez a könyv a leghasznosabb, amit az egészség érdekében ebben a nemzedékben írtak, és nem kétséges, hogy alapvető kézikönyv lesz minden egészségnevelőnek. Tényeket közöl, mégpedig tudományos, kiegyensúlyozott módon, ami minden racionális lény számára indokoltá teszi, hogy javítson életmódján...

Ezt a könyvet a személyes egészség és betegség egyetemes problémájának szenteltük. Egyaránt szól az átlagembernek és az egészségügyi szakértőnek. Mindenkinek, aki szeretné meg- vagy visszaszerezni jó egészségét, és természetes eszközökkel kíván megszabadulni a betegségtől, minimumra csökkentve a gyógyszerek, ételmiszer-kiegészítők és divatos, de káros táplálékok fogyasztását. A könyv speciális egészségügyi tanácsokat tartalmaz a célok elérésére. A betegségek megelőzésének és kezelésének életmódot érintő módszerei megtalálhatók e lapokon.

Úgy terveztük, hogy munkánk könnyen olvasható és érthető legyen. Sok illusztrációval igyekszünk világossá tenni az éppen tárgyalt témakört. Mind a 20 fejezet egy-egy speciális témával foglalkozik, és mindegyik megáll önmagában is. Ez lehetővé teszi, hogy az olvasó kiválassza azt a területet, amely a leginkább érdekli.

A könyv azokon a legfrissebb, tényszerű, megbízható orvosi elveken alapul, amelyeket dr. Nedley páciensei kezelésekor követ sok-sok éve. Megszámlálhatatlan tudományos kísérlet szerte a világon, az életmódbeli tényezők hatásainak legfrissebb orvosi felismerései képezik alapját a könyvben olvasható tanácsoknak. Számos különleges betegség és rendellenesség kerül szóba a stressz, a függőségi problémák, a táplálkozás körüli hétköznapi tévhitek, táplálékkiegészítők, a kábítószeres és más egészségügyi témakörök mellett.

A Shelley Holding gondozásában kiadott könyv közösségünk könyvkiadójában is kapható.



4250 Ft